

UTKAST

(Behandlet i Kredittilsynets styre 19. desember 2005, revidert 23. august 2006)

HØRINGSNOTAT – UTKAST TIL FORSKRIFT OM GARANTIORDNING FOR SKADEFORSIKRING

INNHOLDSFORTEGNELSE

<u>1</u>	<u>INNLEDNING.....</u>	<u>3</u>
<u>2</u>	<u>GARANTIORDNINGENS DEKNINGSOMRÅDE.....</u>	<u>3</u>
2.1	INNLEDNING.....	3
2.2	AVGRENSNING GJENNOM FORUTSATT TILKNYTNING TIL NORGE.....	5
2.3	AVGRENSNING UT FRA HVEM SOM ER FORSIKRINGSTAKER	5
2.3.1	ANDRE FORSIKRINGSSSELSKAPER – REASSURANSEKRAV	5
2.3.2	FORSIKRINGSTAKERE MED TILKNYTNING TIL ET EGENFORSIKRINGSSSELSKAP	5
2.3.3	SKILLE MELLOM FYSISKE OG JURIDISKE PERSONER	6
2.3.4	SKILLE I SAMSVAR MED FORSIKRINGSAVTALELOVEN § 1-3.....	6
2.3.5	SKILLE MELLOM FORSIKRINGSTAKER OG TREDJEPERSON.....	8
2.3.6	SKILLE MELLOM TVUNGEN OG FRIVILLIG ANSVARSFORSIKRING	8
2.3.7	SKILLE MELLOM OFFENTLIG OG PRIVAT SEKTOR	8
2.4	AVGRENSNING UT FRA FORSIKRINGSKLASSER	9
2.5	AVGRENSNING UT FRA REGLENE OM FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER.....	9
2.6	BEGRENSNINGER UT FRA FORSIKRINGSSUM	12
2.7	BEGRENSNING I FORM AV MAKSIMAL DEKNING PR SKADETILFELLE.....	12
2.8	DELVIS DEKNING – SELVASSURANSE	13
2.9	NÆRMERE OM AVGRENSNINGEN TIL SKADEFORSIKRING	13
<u>3</u>	<u>MEDLEMSKAP I GARANTIORDNINGEN.....</u>	<u>14</u>
3.1	INNLEDNING.....	14
3.2	MEDLEMSKAP FOR NORSKE FILIALER AV SELSKAPER MED HOVEDSETE I EØS-OMRÅDET 15	
3.3	EGENFORSIKRINGSSSELSKAPER.....	15
3.4	SELSKAPER SOM IKKE INNEBÆRER RISIKO FOR GARANTIORDNINGEN.....	16
3.4.1	GJENSIDIGE SELSKAPER.....	16
3.4.2	SELSKAPER SOM IKKE TEGNER RISIKO SOM ER DEKKET AV GARANTIORDNINGEN	16
3.5	ANSVAR FOR SELSKAPER SOM IKKE ER REGISTRERT SOM MEDLEM.....	17
3.6	ANDRE FORSIKRINGSSSELSKAPER ENN SKADEFORSIKRINGSSSELSKAPER.....	17
3.7	OPPSUMMERING.....	17
<u>4</u>	<u>OPPLYSNINGSPLIKT OM POLISER SOM OMFATTES AV GARANTIORDNINGEN</u>	<u>18</u>

<u>5</u>	<u>MEDLEMMENES ANSVAR OVERFOR GARANTIORDNINGEN</u>	<u>18</u>
5.1	INNLEDNING.....	18
5.2	AVGRENSNING AV PREMIEGRUNNLAGET	18
5.3	AVSETNINGER.....	20
<u>6</u>	<u>UTBETALING FRA GARANTIORDNINGEN.....</u>	<u>21</u>
6.1	INNLEDNING.....	21
6.2	FORHOLDET TIL ADMINISTRASJONSBOET	21
6.3	DEKNING AV RENTER	22
6.4	DELUTBETALINGER OG REDUKSJON AV DEKNINGSBELØP	23
6.5	ADGANG TIL Å SETTE VILKÅR FOR UTBETALINGEN	24
<u>7</u>	<u>GARANTIORDNINGENS STYRE OG DETS ARBEID M.M.</u>	<u>24</u>
7.1	INNLEDNING.....	24
7.2	STYRESEKRETARIAT	24
7.3	KREDITTILSYNETS ADGANG TIL Å SAMMENKALLE STYRET	25
7.4	STYRETS ANSVAR	25
7.5	ETABLERING AV RAMMEKREDITT OG OPPTAK AV LÅN.....	26
<u>8</u>	<u>RAPPORTERING, REGNSKAP OG REVISJON</u>	<u>27</u>
<u>9</u>	<u>ANVENDELSE AV FORVALTNINGSLOVEN OG OFFENTLIGHETSLOVEN PÅ GARANTIORDNINGENS VIRKSOMHET</u>	<u>27</u>
<u>10</u>	<u>SÆRLIGE REGLER FOR FILIALER OG SAMORDNING MED UTENLANDSKE GARANTIORDNINGER OG TILSYNSMYNDIGHETER</u>	<u>30</u>
<u>11</u>	<u>OVERGANGSREGLER</u>	<u>32</u>
<u>12</u>	<u>MERKNADER TIL DE ENKELTE BESTEMMELSER</u>	<u>33</u>
<u>13</u>	<u>UTKAST TIL FORSKRIFT.....</u>	<u>43</u>

1 INNLEDNING

Gjennom lov 10. juni 2005 nr. 43 ble det vedtatt et nytt kapittel 2A til lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker, forsikringsselskapenes garantiordninger og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner (banksikringsloven). Kapittel 2A omhandler forsikringsselskapenes garantiordninger og er ment å erstatte kapittel 9 om garantiordninger i lov 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet (forsikringsvirksomhetsloven), som gjelder frem til kapittel 2A i banksikringsloven trer i kraft, jfr. forskrift 30. juni 2006 nr. 868 om overgangsregler til lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsloven) § 3.

Banklovkommisjonen foreslo i NOU 1995:25 en ny lov om sikringsordninger og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner, som også inneholdt nye bestemmelser om garantiordning for forsikring. Flere høringsinstanser tok opp prinsipielle forhold i tilknytning til Banklovkommisjonens forslag og departementet fant på den bakgrunn av det var behov for å arbeide videre med de spørsmål som var reist. Ot.prp. nr. 63 (1995-96) Om lov om sikringsordninger og offentlig administrasjon mv av finansinstitusjoner inneholdt derfor ikke forslag til nye regler om garantiordning for forsikringsselskaper. Kredittilsynet utarbeidet et lovforslag av 24. september 1997 og et revidert lovforslag av 22. april 1999, som ble sendt ut på høring. På bakgrunn av forhold som ble påpekt i høringsrunden foretok Kredittilsynet en ny vurdering av enkelte spørsmål knyttet til garantiordningen, jfr. brev til Finansdepartementet av 22. oktober 2004. De nye lovbestemmelsene i banksikringsloven kapittel 2A om forsikringsselskapenes garantiordninger bygger på Kredittilsynets lovforslag.

Finansdepartementet har i brev av 26. oktober 2005 bedt om at Kredittilsynet utarbeider forslag til forskrifter med hjemmel i kapittel 2A, samt forberede høringsnotat til bestemmelsene. Det skal tas utgangspunkt i Ot.prp. nr. 58 (2004-2005) (heretter referert til som "lovproposisjonen"), Kredittilsynets høringsnotat fra 1999 og Kredittilsynets brev til Finansdepartementet av 22. oktober 2004.

Det kan også nevnes at Kredittilsynet har hatt et møte med representanter fra Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH), samt representanter fra If Skadeforsikring og Gjensidige Forsikring, som ønsket å komme med noen innspill til forskriftsarbeidet. Dette er også fulgt opp i et brev fra FNH av 6. oktober 2005.

Enkelte av forskriftsbestemmelsene skal etter banksikringsloven kapittel 2A fastsettes av Finansdepartementet, mens andre skal fastsettes av Kredittilsynet. Departementet har bedt Kredittilsynet vurdere om alle bestemmelsene bør fastsettes i en felles forskrift eller om Kredittilsynet bør fastsette enkelte bestemmelser i en egen forskrift. Ut fra et brukerperspektiv anser Kredittilsynet det mest hensiktsmessig å fastsette alle bestemmelsene i en felles forskrift.

2 GARANTIORDNINGENS DEKNINGSOMRÅDE

2.1 Innledning

Banksikringsloven § 2A-1 inneholder regler om og hjemmel for å fastsette forskriftsbestemmelser av betydning for avgrensningen av garantiordningens dekningsområde. Utgangspunktet når det gjelder garantiordningens dekningsområde er bestemmelsen i § 2A-1 første ledd om at garantiordningen skal bidra til å sikre utbetaling av

krav som følger av avtale om direkte skadeforsikring til sikrede og skadet tredjemann. § 2A-1 annet ledd avgrenser garantiordningens virkeområde i forhold til forsikret risiko som ikke består her i riket. Nærmere regler om når en forsikret risiko anses å bestå i riket kan gis i forskrift, jfr. annet ledd annet punktum.

Det følger av lovens § 2A-1 tredje ledd at departementet i forskrift kan fastsette nærmere regler om garantiordningen, herunder hvilke avtaler om direkte skadeforsikring som faller inn under garantiordningens dekningsområde, hvilke personer garantiordningen gjelder for, grense for maksimalt beløp som dekkes per skadetilfelle, og dekningsgraden for krav mot garantiordningen.

Om garantiordningens avgrensning uttaler Finansdepartementet følgende i brevet av 26. oktober 2005:

”Som det fremgår av lovproposisjonen punkt 4.6, legger departementet til grunn at garantiordningen i hovedsak bør avgrenses slik at den kun dekker grupper av forsikringstakere som ikke kan forventes å skille mellom selskaper med ulik soliditet. Departementet er i utgangspunktet enig i Kredittilsynets forslag til avgrensninger i dekningsområdet i høringsnotatet fra 1999, herunder maksimal grense på 20 millioner pr forsikringstilfelle, samt 90 prosent dekning for andre skader enn bolig og tvungne ansvarsforsikringer. I tillegg til de avgrensninger som foreslås i høringsnotatet fra 1999, går departementet inn for å skille mellom offentlig og privat sektor, slik at offentlig sektor unntas fra dekning i sikringsordningen, jfr. Kredittilsynets brev av 20. oktober 2004.”

Som det er redegjort for i høringsnotatet fra 1999 er det en rekke argumenter som taler for å begrense garantiordningens virkeområde. Det bør søkes unngått at privatpersoner og mindre næringsdrivende gjennom sine årlige forsikringspremier skal bidra til å dekke tap som rammer store profesjonelle forsikringskunder. Videre tilsier hensynet til et effektivt marked at ordningen bør begrenses. En bør tilstrebe at de aktører som må forutsettes selv å ha, eller er i stand til å skaffe seg, den kompetanse som er nødvendig for å vurdere forsikringsselskapene, ikke gis incitamenter til å unnlate å foreta en kritisk valg av forsikringsselskap.

Dersom det legges til grunn at garantiordningen skal være selvfinansierende i den forstand at utbetalinger fra ordningen i sin helhet skal finansieres ved bidrag fra medlemmene, tilsier også hensynet til de bidragspliktige selskapene at en ikke bør la ordningen være mer omfattende enn det som er nødvendig.

De nevnte hensyn taler for at det bør etableres en ordning som beskytter forbrukere og andre som en ikke kan forvente har, eller kan skaffe seg, en bevissthet knyttet til et forsikringsselskaps evne til å gjøre opp sine forpliktelser. Kredittilsynet legger til grunn at små og mellomstore næringsdrivende ikke har bedre forutsetninger enn privatpersoner for å vurdere et forsikringsselskaps soliditet, og at det derfor også er rimelig at slike foretak beskyttes av garantiordningen.

Garantiordningens dekningsområde kan tenkes avgrenset ut fra ulike kriterier. Kredittilsynet har vurdert følgende kriterier:

- avgrensning ut fra hvem som er forsikringstaker, jfr. punkt 2.3.
- avgrensning ut fra forsikringsklasser, jfr. punkt 2.4.
- avgrensning ut fra reglene om forsikringstekniske avsetninger, jfr. punkt 2.5.
- avgrensning ut fra forsikringssum, jfr. punkt 2.6.

- avgrensning gjennom maksimalt beløp pr forsikringstaker, jfr. punkt 2.7.
- avgrensning gjennom innføring av egenandeler, jfr. punkt 2.8.
- avgrensning gjennom forutsatt tilknytning til Norge, jfr. punkt 2.2.

Sistenevnte kriterium er allerede tatt inn i loven, jfr. § 2A-1 annet ledd. I tillegg til avgrensningen av garantiordningens dekningsområde, vil bestemmelsene om medlemskap i garantiordningen også innebære en begrensning. Spørsmål knyttet til medlemskap i garantiordningen er behandlet i punkt 3.

Det vil i det følgende bli foretatt en vurdering av de ulike aktuelle avgrensningskriterier, som i det vesentlige er identisk med det som fremkommer i Kredittilsynets høringsnotat fra 1999.

2.2 Avgrensning gjennom forutsatt tilknytning til Norge

Banksikringsloven § 2A-1 annet ledd avgrenser som nevnt garantiordningens virkeområde i forhold til forsikret risiko som ikke består her i riket. Nærmere regler om når en forsikret risiko anses å bestå i riket kan gis i forskrift, jfr. annet ledd annet punktum. Utkastet til forskriftsbestemmelse utarbeides med utgangspunkt i de vurderinger som fremkommer i Kredittilsynets høringsnotat fra 1999, jfr. lovproposisjonen side 71 og Finansdepartementets brev av 26. oktober 2005.

Avgrensningen er foreslått fordi det gjeldende regelverket er ansett for å ha et for vidt dekningsområde. Gjeldende regelverk er blitt tolket slik at ordningen dekker all direkte forsikring tegnet i norske selskaper med konsesjon i Norge, uansett hvor risikoen eller forsikringstaker befinner seg.

I lov 27. november 1992 nr. 111 om lovvalg i forsikring § 2 nr. 2 er det inntatt en definisjon av "det land der risikoen består". Bestemmelsen er basert på artikkel 2 bokstav d) i Rådsdirektiv 88/357/EØF. Kredittilsynet anser det hensiktsmessig at det ved presiseringen av når en risiko anses for å bestå her i riket tas utgangspunkt i denne bestemmelsen. Det vises til forskriftsutkastet § 1-1 og merknadene til denne bestemmelsen.

2.3 Avgrensning ut fra hvem som er forsikringstaker

2.3.1 Andre forsikringsselskaper – reassuransekrav

Banksikringsloven § 2A-1 første ledd begrenser virkeområdet til "avtale om direkte skadeforsikring", noe som innebærer at gjenforsikring (reassuranse) faller utenfor dekningsområdet, jfr. lovproposisjonen side 71. Siden dette må sies å følge av en naturlig tolkning av lovens ordlyd, finner Kredittilsynet ikke grunn til å nevne avgrensningen mot reassuransekrav i forskriftsteksten.

2.3.2 Forsikringstakere med tilknytning til et egenforsikringsselskap

Det foreslås i forskriftsutkastet § 2-1 tredje ledd bokstav a) at egenforsikringsselskap (captives) ikke skal være medlemmer av garantiordningen. Dette innebærer at forsikringstaker som inngår en direkte forsikringsavtale med captiveselskapet ikke vil være omfattet av garantiordningen.

I høringsuttalelsen til Banklovkommisjonens utkast ga Kredittilsynet uttrykk for at garantiordningen heller ikke bør dekke de tilfeller der forsikringstaker inngår den direkte forsikringsavtalen i et annet forsikringsselskap, og dette "frontende" selskap reassurerer ansvaret i forsikringstakers eget captive. Det frontende selskap vil i en slik situasjon ofte ikke

ha den samme motivasjon til å risikovurdere reassurandøren som normalt vil være tilfellet i andre situasjoner. I den grad forsikringsavtalen også gir forsikringstakeren rett til å gå direkte på captiveselskapet, vil heller ikke forsikringstakeren være opptatt av det frontende selskaps soliditet. Den direkte forsikringsavtalen fremstår i slike tilfeller som et pro-forma arrangement, der det både fra forsikringstakers og det frontende selskaps side har vært forutsatt at den forsikringsmessige risiko helt eller delvis skal ligge hos captiveselskapet.

På denne bakgrunn er Kredittilsynet av den oppfatning at det tap som forsikringstaker lider, som følge av et havari i det direkte tegnende selskap, ikke bør være omfattet av garantiordningens dekningsområde for den del som er reassurert i egenforsikringsselskapet når forsikringsavtalen er inngått av en i den nærmere angitte krets, jfr. forskriftsutkastet § 1-2 første ledd nr. 8. Forsikringstakeren vil ha anledning til å påse at forsikringsavtalen inneholder en rett til å gå direkte på captiveselskapet i tilfelle mislighold fra det frontende forsikringsselskap.

2.3.3 Skille mellom fysiske og juridiske personer

En avgrensning av garantiordningens dekningsområde kan tenkes å trekkes mellom forsikringer tegnet av fysiske personer og forsikringer tegnet av juridiske personer. Garantiordningen vil da få en klar forbrukerbeskyttelsesprofil. Ved fastsettelse av grensen for innskytergarantien for banker tok en sikte på å omfatte den alt vesentlige del av privatpersoners og mindre næringsdrivendes plasseringer. Dette ut fra en antagelse om at mindre næringsdrivende ikke har bedre forutsetninger for å vurdere bankens betalingsevne enn hva privatpersoner har. Videre mente man at det heller ikke var rimelig å kreve at mindre foretak skulle bruke ressurser på å foreta slike vurderinger.

Kredittilsynet antar at den samme argumentasjon har relevans også for forsikring, og finner derfor ikke grunnlag for å foreslå en avgrensning av garantiordningen basert på et skille mellom fysiske og juridiske personer.

2.3.4 Skille i samsvar med forsikringsavtaleloven § 1-3

En mulig begrensning av garantiordningens dekningsområde er en avgrensning i samsvar med forsikringsavtaleloven (FAL) § 1-3 annet ledd, som har følgende ordlyd:

”Med unntak for ansvarsforsikring etter § 7-8 kan bestemmelsene likevel fravikes ved forsikring i tilknytning til næringsvirksomhet:

- (a) når forsikringen gjelder foretak som ved avtaleinngåelsen eller senere fornyelser oppfyller minst to av følgende vilkår:*
 - (1) har mer enn 250 ansatte,*
 - (2) har en omsetning på minst 100 millioner kroner ifølge siste årsoppgjør*
 - (3) har eiendeler ifølge siste balanse på minst 50 millioner kroner.*
- (b) når virksomheten hovedsakelig foregår i utlandet,*
- (c) når forsikringen knytter seg til registreringspliktig skip, jf. sjøloven § 11, eller til innretninger som nevnt i sjøloven § 33 første ledd og §§ 39 og 507,*
- (d) når forsikringen knytter seg til luftfartøy, eller*
- (e) når forsikringen gjelder varer under internasjonal transport, herunder transport til og fra norsk kontinentalsokkel”.*

Av Ot. prp. nr. 49 (1988-89) om lov om forsikringsavtaler side 32 fremkommer Justisdepartementets begrunnelse for det skillet som er trukket opp forsåvidt gjelder tilfeller der forsikringsavtaleloven er gjort preseptorisk. Det er lagt vekt på hvilket behov forsikringstaker har for den beskyttelse som ligger i lovens bestemmelser ut fra profesjonalitet på forsikringstakersiden, og hvilket marked det opereres i. Selv om profesjonaliteten i forhold til forsikringsavtaleloven vil være knyttet til hvorvidt forsikringstaker innehar eller er i stand til å skaffe seg forsikringsmessig kompetanse som setter dem i stand til å forhandle med forsikringsselskapene på tilnærmet lik linje, vil de samme forhold i stor grad være avgjørende i forhold til kompetansen til å vurdere valg av forsikringsselskap ut fra relevante soliditetsbetraktninger.

Etter Kredittilsynets oppfatning vil en langt på vei fange opp de krav som bør falle inn under garantiordningens dekningsområde, hvis det skjer en avgrensning mot de forsikringsavtaler der forsikringsselskapet har en rett til å fravike forsikringsavtaleloven, dvs. at garantiordningen ikke dekker de situasjonene som faller inn under FAL § 1-3 annet ledd.

En av fordelene ved å benytte et slikt avgrensningskriterium som følger av forsikringsavtaleloven er at garantiordningens styre kan støtte seg på rettspraksis eller andre rettskilder i avgjørelsen av om et krav faller innenfor eller utenfor garantiordningens dekningsområde.

Kredittilsynet ser at det kan settes spørsmålstegn ved om en avgrensning som følger av FAL § 1-3 annet ledd bokstav a) innebærer et for vidt dekningsområde i forhold til hva som er formålet med garantiordningen og hvem den skal beskytte, nemlig forbrukere og mindre næringsdrivende.

Det kan i denne sammenheng nevnes at det pågår et arbeid i EU med et direktiv om garantiordning for forsikring. I et arbeidsdokument fra arbeidsgruppen (MARKT/2512/05-EN) synes flertallet å være enige om at kun forsikringstakere som er forbrukere og små bedrifter vil få dekning fra en garantiordning. I den sammenheng er såkalte mikrobedrifter anbefalt definert som en bedrift med mindre enn 10 ansatte og hvis årlig omsetning og/eller balanse ikke overstiger 2 millioner euro, jfr. arbeidsdokumentets punkt 7 side 7.

I brevet til Kredittilsynet av 6. oktober 2005 gir FNH uttrykk for at grensen for mindre næringsliv bør settes til 10 ansatte, under henvisning til ovennevnte EU-dokument. FNH anfører at listen for avgrensningen mot store bedrifter i Kredittilsynets forslag fra 1999 er lagt altfor høyt, og at det er svært få foretak i Norge som ikke er omfattet av garantiordningen etter denne definisjonen. FNH mener at langt mindre bedrifter må kunne forutsettes enten å ha den nødvendige kompetanse til å vurdere soliditeten til et forsikringsselskap selv, eller være i stand til å engasjere rådgivere som har slik kompetanse.

Kredittilsynet har via Statistisk sentralbyrå forsøkt å få en oversikt over hvor mange foretak i Norge som vil falle henholdsvis innenfor og utenfor garantiordningens dekningsområde ut fra de to alternative definisjonene av mindre næringsdrivende. Som vedlagte oversikt viser gir den i liten grad opplysninger om hvor mange norske foretak som omfattes av definisjonen i FAL § 1-3 annet ledd bokstav a). De opplysningene som foreligger tilsier imidlertid at under 3% av foretakene inngår i definisjonen av store næringsdrivende.

Kredittilsynet vil likevel foreslå at det gjøres en avgrensning av dekningsområdet knyttet til *næringslivsforsikringer* basert på FAL § 1-3 annet ledd bokstav a), jfr. forskriftsutkastet § 1-2

første ledd nr. 6. Kredittilsynet antar imidlertid at det vil være av interesse å få synspunkter fra Næringslivets Hovedorganisasjon og andre høringsinstanser på hvor denne grensen skal gå. Kredittilsynet mener at FNHs forslag ligger for lavt, men vil ikke utelukke at mellomalternativer bør vurderes.

2.3.5 Skille mellom forsikringstaker og tredjeperson

En forsikringsavtale inngås mellom forsikringsselskapet og forsikringstaker. En tredjeperson kan være enten medforsikret eller sikret.

Hvem som er å anse som medforsikret følger av FAL § 7-1. Her nevnes ektefeller og andre medlemmer av den faste husstand for såvidt gjelder forsikringer som ikke har tilknytning til næringsvirksomhet, og innehavere av tinglyst sikkerhetsrett i fast eiendom m.m. ved forsikring av fast eiendom. I henhold til FAL § 1-2 bokstav c) er sikrede den som etter forsikringsavtalen har krav på erstatningen eller forsikringssummen.

I de tilfeller der en forsikringskontrakt faller inn under garantiordningens dekningsområde har ikke Kredittilsynet funnet grunnlag for å trekke et skille mellom forsikringstaker og medforsikrede. Det samme gjelder forholdet mellom forsikringstaker og sikrede.

2.3.6 Skille mellom tvungen og frivillig ansvarsforsikring

Det følger av FAL § 1-2 bokstav c) annet punktum at sikrede i henhold til en ansvarsforsikring er den hvis erstatningsansvar er dekket. Eksempelvis vil "partene" i en avtale om styreansvarsforsikring foruten forsikringsselskapet, være det aktuelle foretak som forsikringstaker, styremedlemmene som sikrede, og den som blir påført tap vil være skadelidte. Forsikringsavtaleloven §§ 7-6 og 7-7 inneholder særlige bestemmelser om skadelidtes stilling ved ansvarsforsikring.

I NOU 1995:25 viderefører Banklovkommisjonen gjeldende bestemmelse om at selskaper som dekker trafikksforsikring skal være medlemmer i ordningen slik at skadelidte skal være dekket av ordningen. Skadeforsikringsselskapenes garantiordning og Kredittforsikringsselskapenes garantiordning stilte i sin høringsuttalelse spørsmål ved om ikke andre typer ansvarsforsikringer enn trafikksforsikringer også burde sikres av garantiordningen.

Etter Kredittilsynets oppfatning er det naturlig å skille mellom tvungen og frivillig ansvarsforsikring. Med tvungen ansvarsforsikring menes ansvarsforsikring som er tegnet for å oppfylle pålegg gitt i eller i medhold av lov, jfr. FAL § 7-7 første ledd. Det er hensynet til skadelidte og dennes behov for beskyttelse som er avgjørende i avgjørelsen av hvilke tilfeller det innføres tvungen ansvarsforsikring. De samme vurderinger bør legges til grunn i en vurdering av hvilke krav mot forsikringsselskapet som uansett bør falle inn under garantiordningens dekningsområde.

Kredittilsynet foreslår derfor at skadelidte, som har krav mot det havarerte forsikringsselskap i henhold til avtale om tvungen ansvarsforsikring, skal være dekket av garantiordningen, jfr. forskriftsutkastet § 1-2 annet ledd.

2.3.7 Skille mellom offentlig og privat sektor

Et skille mellom offentlig og privat sektor slik at offentlig sektor unntas fra dekning kan delvis begrunnes ut fra formålet om at garantiordningen skal beskytte forbrukere og andre som ikke kan forventes å vurdere et forsikringsselskaps evne til å oppfylle sine forpliktelser.

Det må også kunne legges til grunn at offentlig sektor er bedre rustet enn en del private til å bære det tap som måtte oppstå som følge av manglende dekning av et forsikringskrav.

Det foreslås at forsikringskrav fra offentlige organer ikke omfattes av garantiordningen, jfr. forskriftsutkastet § 1-2 første ledd nr. 9. Når det gjelder hva som skal anses som et offentlig organ, må det være klart at statlige, fylkeskommunale og kommunale organer omfattes av begrepet. Når det gjelder heleide statlige eller kommunale selskaper antas det imidlertid at slike bør vurderes på samme måte som privat eide selskaper, jfr. punkt 2.3.4.

2.4 Avgrensning ut fra forsikringsklasser

Kredittilsynet har vurdert om forskrift om inndeling i forsikringsklasser som grunnlag for konsesjonstildeling av 18. september 1995 nr. 797 kan benyttes som et avgrensningskriterium i forhold til garantiordningens dekningsområde.

Hvis det legges til grunn at garantiordningen primært skal beskytte forbrukere og mindre næringsdrivende er imidlertid ikke klasseforskriften i utgangspunktet egnet som avgrensningskriterium, fordi det i denne er risikoen som klassifiseres og ikke forsikringstakerne.

2.5 Avgrensning ut fra reglene om forsikringstekniske avsetninger

Et annet grunnlag for å avgrense garantiordningens dekningsområde vil være å legge bestemmelsene om forsikringstekniske avsetninger til grunn. Det tenkes her på vedlegg A til utfyllende forskrift om forsikringstekniske avsetninger og risikostatistikk i skadeforsikring av 18. november 1992 nr. 1242. I nevnte vedlegg, som er utarbeidet av Kredittilsynet i desember 1996, pålegges selskapene å benytte følgende inndeling i skadeforsikringsbransjer ved beregningen av de forsikringstekniske ansvarsstørrelsene:

«1. Landbaserte forsikringer - privat

1.1. Kombinerte forsikringer - privat

- 1.1.1. Villaforsikringer
- 1.1.2. Hjemforsikringer
- 1.1.3. Hytteforsikringer
- 1.1.4. Andre forsikringer innen Kombinerte forsikringer - privat
(Herunder verdisakforsikringer)

1.2. Motorvognforsikringer - privat

1.3. Fritidsbåtforsikringer

1.4. Ulykkesforsikringer

1.5. Reiseforsikringer

1.6. Øvrige landbaserte forsikringer - privat (Herunder forsikring av hund, katt og kjæledyr)

2. Landbaserte forsikringer - næringsliv

2.1. Industriforsikringer

2.2. Kombinerte forsikringer i mellommarkedet (Herunder avbruddsforsikringer)

2.3. Motorvognforsikringer - næringsliv

2.4. Ansvars- og garantiforsikringer

2.5. Yrkesskedeforsikringer (Herunder all yrkesskade i henhold til lov om yrkesskedeforsikring)

2.6. Trygghetsforsikringer

2.7. Husdyrforsikringer (Herunder forsikring av buskap og travhester)

2.8. Fiskeoppdrettsforsikringer

2.9. Transportforsikringer

2.10. Øvrige landbaserte forsikringer - næringsliv

3. Sjøforsikringer

3.1. Storkaskoforsikringer (Herunder kasko, kaskointeresse, tidstap, byggerisiko og fraktinteresse på havgående fartøyer)

3.1.1. Nordiske storkaskoforsikringer

3.1.2. Ikke-nordiske storkaskoforsikringer

3.2. Kystkaskoforsikringer (Herunder kasko, ansvar, tidstap, byggerisiko og fiskeriforsikring på kyst- og fiskefartøyer)

3.3. P&I-forsikringer

3.4. Øvrige sjøforsikringer

4. Energiforsikringer (Herunder olje-, gass- og offshoreforsikringer)

5. Luftfartsforsikringer

6. Inngående reassuranse»

Vedlegg A punkt 6 inneholder flere underpunkter. Disse er imidlertid ikke tatt med her fordi det legges til grunn at garantiordningen ikke skal dekke reassuransekrav, slik at inndelingen derfor er uten interesse.

Hvis det legges til grunn at garantiordningen primært skal beskytte forbrukere og ikke-profesjonelle næringsdrivende vil ovennevnte kunne benyttes med den konsekvens at garantiordningen vil dekke risiko som faller inn under **punkt 1**, mens risiko som nevnt i **punkt 4, 5 og 6** vil falle utenfor dekningsområdet.

Hvorvidt all risiko som nevnt i **punkt 2** bør falle inn under garantiordningens dekningsområde kan være mer usikkert. I punkt 2 om "Landbasert forsikring – næringsliv" er det ikke trukket noen skille mellom store- og små/mellomstore næringsdrivende. Kredittilsynet foreslår derfor at det inntas en avgrensning av garantiordningens dekningsområde i samsvar med de kriteriene i forsikringsavtaleloven som er avgjørende for om forsikringsavtaleloven er preseptorisk eller ikke, jfr. punkt 2.3.4 og forskriftsutkastet § 1-2 første ledd nr. 6. Innen bransjen landbasert næringsliv vil det bare være de forholdsvis store forsikringstakerne som faller utenfor.

I utgangspunktet bør ikke sjøforsikringer, jfr. vedlegg A **punkt 3**, falle inn under garantiordningens dekningsområde. Mindre skip og fiskefartøyer bør imidlertid være dekket av garantiordningen. Dette er risikoer som faller inn under kystkaskoforsikringer i vedlegg A punkt 3.2. Kredittilsynet foreslår en avgrensning som innebærer at garantiordningen dekker skip som ikke er registreringspliktige i henhold til sjøloven § 11 annet ledd, og fiskefartøyer opp til og med 50 bruttotonn som er registrert i Skipsregisteret, jfr. sjøloven § 11 første ledd første punktum, jfr. forskriftsutkastet § 1-2 første ledd nr. 5.

Sjøloven § 11 første og annet ledd har følgende ordlyd:

"Skipsregisteret er et landsomfattende, nasjonalt register. Registeret føres av den tjenestemann Kongen bestemmer. - - -

Ethvert norsk skip med største lengde 15 meter eller mer skal innføres i skipsregisteret eller i norsk internasjonalt skipsregister dersom vilkårene for registrering der er oppfylt. - - -".

Kredittilsynets forslag innebærer at det som vil falle inn under garantiordningen av sjøforsikringer er kystkasko for såvidt gjelder skip under 15 meter. Det forhold at det er adgang til å innføre andre innretninger enn skip i skipsregisteret innebærer ikke at forsikringsavtaler knyttet disse innretningene bringes inn under garantiordningens dekningsområde.

Fordelen med å benytte samme inndeling som i vedlegg A, som grunnlag for å avgrense garantiordningens dekningsområde, er at bestemmelsene også praktiseres i andre sammenhenger enn i tilknytning til en eventuell utbetaling fra garantiordningen. Styret i garantiordningen kan derfor støtte seg til den forståelse av inndelingen og avgrensninger som måtte være lagt til grunn i andre sammenhenger. I denne forbindelse vises det til at det samme inndeling er benyttet i forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper av 16. desember 1998 nr. 1241 § 5-30 om noteopplysninger og resultat i skadeforsikring.

2.6 Begrensninger ut fra forsikringssum

Hvis det legges til grunn at det er en sammenheng mellom verdien av de forsikrede gjenstander og forsikringstakers profesjonalitet, kan forsikringssummen tenkes benyttet som avgrensningskriterium. I såfall vil det kunne trekkes et skille som innebærer at en forsikringsavtale der forsikringssummen overstiger en fastsatt grense i sin helhet faller utenfor garantiordningens dekningsområde.

Kredittilsynet har ikke funnet holdepunkter for å fastsette en grense som med en rimelig grad av sikkerhet for at garantiordningen dekker de som ønskes sikret gjennom ordningen.

2.7 Begrensning i form av maksimal dekning pr skadetilfelle

Etter Kredittilsynets oppfatning bør det settes en høyeste grense pr. skadetilfelle som et absolutt "tak" for hvor mye som skal dekkes av garantiordningen.

I henhold til banksikringsloven § 2-5 er hver innskyter sikret med inntil 2 millioner kroner pr institusjon. En parallell til dette kan tenkes også for forsikringsselskaper. Mens en grense på 2 millioner kroner er tilstrekkelig til å dekke bankinnskuddene til de aller fleste private husholdninger og en stor del av private bedrifter, må det antas at en tilsvarende grense for forsikring ville få virkning for et langt større antall mulige skadelidte. En stor del av private husholdninger, og en meget stor del av privat næringsliv forsikrer gjenstander til verdier som langt overstiger 2 millioner kroner. Dersom en skal forfølge tanken om at en garantiordning skal ha som effekt at private og mindre næringsdrivende skal slippe å måtte benytte store ressurser på å vurdere forsikringsselskapenes evne til å oppfylle sine forpliktelser, bør grensen settes atskillig høyere enn for banksektoren.

Kredittilsynet foreslår at grensen settes til 20 millioner kroner, jfr. forskriftsutkastet § 1-2 første ledd nr. 7. Det er dette beløpet som i regelverket for minstekrav til tekniske avsetninger benyttes som skille mellom frekvensskader og storskader. Grensen benyttes i kombinasjon med andre avgrensningskriterier.

I lovteksten i § 2A-1 tredje ledd benyttes begrepet "skadetilfelle". I Finansdepartementets brev av 26. oktober 2005 henvises det til Kredittilsynets forslag fra 1999 om avgrensning pr forsikringstilfelle og i en fotnote presiseres det at grensen på 20 millioner etter departementets vurdering bør gjelde pr skadetilfelle og ikke pr hendelse. Det finnes neppe noen klar definisjon av begrepene, men et forsikringstilfelle kan anses som en inntruffet hendelse som er omfattet av forsikringsvilkårene, og at dette i skadeforsikring kalles skade eller skadetilfelle. Dersom en slik forståelse legges til grunn innebærer ikke begrepsendringen noen realitetsforskjell. Det kan imidlertid også tolkes slik at en hendelse kan medføre flere skadetilfeller og at grensen da skal gjelde i forhold til hvert av disse skadetilfellene. Selv om en slik forståelse legges til grunn kan det reises spørsmål knyttet til hva som er et "skadetilfelle".

Som eksempel kan nevnes forsikring som dekker skade på fast eiendom (bygninger) og forholdene for så vidt gjelder borettslag og seksjonert sameie. Spørsmålet her vil være om flere leiligheter i borettslaget/sameiet vurderes samlet og anses som "ett skadetilfelle" eller om skade på hver enkelt leilighet anses som "ett skadetilfelle". Et eksempel som trekkes frem i NOU 1995:25 side 75 er bygg tilhørende et seksjonert sameie som vanligvis forsikres med en fellesforsikring i sameiets navn. Premien, som vanligvis innkalkuleres i husleien/fellesutgiftene, utlignes på den enkelte seksjonseier. Hver seksjonseier som har fått tinglyst sin rett anses som sikret. Banklovkommisjonen mener at det samme bør være tilfelle

for andelseier i borettslag. Borettslagloven kapittel 6 inneholder nå regler om rettighetsregistrering og registrering av andeler i grunnboken. Det kan også være tatt inn i borettslagets forsikringsavtale at hver enkelt andelseier anses som sikret.

Eventuelle uklarheter om dekningen i relasjon til overnevnte problemstilling kan delvis løses ved å knytte grensen på 20 millioner til hvert krav for hver sikret ved hvert skadetilfelle. En slik formulering er benyttet i Banklovkommisjonens forslag § 3-6 første ledd første punktum i forhold til størrelsen på krav som først skal sikres ved utbetaling, jfr. også Kredittilsynets forslag fra 1999 til § 2a-7 annet ledd, samt dette forskriftsutkast § 5-3. Kredittilsynet ser at en slik formulering vil utvide dekningsområdet noe, men det vil også medføre dekning for tilfeller som ellers kunne falle utenfor og som det ikke er meningen å avgrense mot. Formålet med å fastsette en slik begrensning er ikke å fastsette hvilke skader som skal utelukkes, men det er et bidrag til å avgrense mot profesjonelle forsikringstakere som ikke er like beskyttelsesverdige som forbrukere og mindre næringsdrivende.

Dette formålet må for øvrig også ha betydning for tolkningen av begrepet skadetilfelle. Når det gjelder eksempelet med borettslag kan det fremstå som urimelig å sette en grense på 20 millioner ved eksempelvis totalskade på et bygg med mange leiligheter dersom hver enkelt andelseier ikke anses som sikret.

2.8 Delvis dekning – selvassurans

For å muliggjøre en redusert belastning på bidragende selskaper kan det vurderes innført en form for "egenandel" for den sikrede. En slik avgrensning av garantiordningens dekningsområde kan gjøres uavhengig av en vurdering av det saklige dekningsområdet. En forholdsmessig begrensning kan være hensiktsmessig og nødvendig for å sette garantiordningen i bedre stand til å kunne dekke tap for forsikringstakere også i noe større selskaper, uten at belastningen på gjenværende selskaper økes. En viss egenandel vil også medføre en årvåkenhet blant de forsikringstakere som ellers ikke ville ha noe incitament til å vurdere å flytte sine forsikringer fra et selskap de normalt ville føle usikkerhet ved.

Det foreslås derfor en dekning på 90 % av alle krav, men slik at det gjøres unntak for tvungne ansvarsforsikringer og forsikring av bolig, jfr. forskriftsutkastet § 1-2 tredje ledd. Boligen har en spesiell stilling som formuesobjekt for husholdningene og det kan få betydelige konsekvenser ikke å få full dekning ved tap av egen bolig. Det kan også vises til forbrukerhensynet som er særlig tungveieende hensyn for å etablere en garantiordning. Når det gjelder tvungne ansvarsforsikringer, kan de samme hensyn som ligger til grunn for lovfesting tale for at sikrede etter slike forsikringer gis en ekstra trygghet for oppgjør fra garantiordningen, og dette hensynet er særlig sterkt der rettighetshaver etter forsikringen ikke selv har valgt forsikringsselskap, jfr. lovproposisjonen side 62.

2.9 Nærmere om avgrensningen til skadeforsikring

I banksikringsloven § 2A-1 første ledd fremgår det at det er avtaler om "skadeforsikring" som omfattes av garantiordningen og det refereres til "skadeforsikringsselskapenes garantiordning". I lovens § 2A-8 fremgår det at det kan etableres garantiordninger også for kredittforsikringsselskaper, livsforsikringsselskaper og pensjonskasser.

Det kan reises spørsmål om behandlingen av forsikringstyper som både liv- og skadeforsikringsselskaper kan tilby, jfr. Finansdepartementets brev av 26. oktober 2005. Dette gjelder kontrakter som er ettårige risikoprodukter med engangsutbetaling. Det følger av lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv.

(forsikringsloven) § 1-3 annet ledd annet punktum at skadeforsikringsselskaper også kan tilby slike produkter. Som det fremgår av denne bestemmelsen er dette å anse som et livsforsikringsprodukt. Kredittilsynet foreslår at garantiordningen begrenses til tradisjonell skadeforsikring og at det tas inn en bestemmelse om at livsforsikringsprodukter som kan tilbys av skadeforsikringsselskaper faller utenfor, jfr. forskriftsutkastet § 1-2 første ledd nr. 2. Se for øvrig også punkt 3.6.

3 MEDLEMSKAP I GARANTIORDNINGEN

3.1 Innledning

Det er nå fastsatt i banksikringsloven § 2A-3 første ledd at forsikringsselskap som er gitt tillatelse til å drive direkte skadeforsikring her i riket, skal være medlem av garantiordningen. Det samme gjelder forsikringsselskap med hovedsete i annen EØS-stat som driver direkte skadeforsikring gjennom filial etablert her i riket, jfr. annet ledd.

Det er lagt til grunn i forarbeidene at utenlandske forsikringsselskap med hovedsete utenfor EØS-området må ha konsesjon fra norske myndigheter til å drive virksomhet her i landet og at disse selskapene derfor er underlagt plikten til å være medlem av garantiordningen etter første ledd, jfr. lovproposisjonen side 58. Det er videre lagt til grunn at utenlandske forsikringsselskap med hovedsete i EØS-området som driver grenseoverskridende virksomhet inn mot Norge (uten filial) ikke er medlemmer i garantiordningen.

Det kan i denne sammenheng bemerkes at adgangen til å pålegge filialer av forsikringsselskaper med hovedsete i annen EØS-stat medlemskap i garantiordningen og forholdet til tredje skadeforsikringsdirektiv (92/49 EØF) artikkel 45, ble drøftet i lovproposisjonen og i Kredittilsynets brev til Finansdepartementet av 22. oktober 2004. I den grad pliktig medlemskap anses som en restriksjon på den frie tjenesteyting og etableringsretten må en rekke kriterier være oppfylt. Det som særskilt kan nevnes i denne sammenheng er kriteriene om at reglen må være begrunnet i allmenne hensyn, den må være objektivt sett nødvendig og den må være forholdsmessig, og betydningen av garantiordningens dekningsområde i forhold til disse kriteriene. Kredittilsynet har foreslått en begrensning av dekningsområdet som er i samsvar med det som var grunnlaget for vurderingen forut for vedtagelsen av banksikringsloven kapittel 2A og det ble i denne forbindelse konkludert med at EF-retten ikke var til hinder for å pålegge filialene medlemskap i garantiordningen.

Banksikringsloven § 2A-3 tredje ledd gir departementet hjemmel til i forskrift å fastsette nærmere regler om medlemskap i ordningen, herunder fastsette unntak fra plikten til å være medlem. Det fremgår av lovproposisjonen side 58-59 og departementets brev av 26. oktober 2005 at det på visse vilkår bør gjøres unntak fra plikten til medlemskap i garantiordningen for forsikringsselskaper med hovedsete i EØS-område som er medlem av en garantiordning i hjemlandet. Videre fremgår det at det i forskrift bør gjøres unntak for captives (med mindre det dreier seg om tvungen ansvarsforsikring), visse gjensidige selskaper og selskaper som ikke tegner forsikring for risiko som er dekket av garantiordningen. Den påfølgende redegjørelsen for de sistnevnte er i det vesentlige identisk med det som fremkom i Kredittilsynets høringsnotat fra 1999.

3.2 Medlemskap for norske filialer av selskaper med hovedsete i EØS-området

Plikten til medlemskap for filialer av selskaper med hovedsete i en annen EØS-stat følger som nevnt av § 2A-3 annet ledd. De nærmere reglene om medlemskapet og eventuelle unntak fastsettes i medhold av forskrift 22. september 1995 nr. 827 om forsikringstjenesteytelser og etablering av filial av forsikringsselskap med hovedsete i annen stat i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet m.m. (filialforskriften) § 12. Det fremgår av denne bestemmelsen at Kredittilsynet kan gi nærmere regler om hvordan utenlandsk forsikringsselskap med hovedsete i annen stat i EØS skal oppfylle krav og vilkår om skadeforsikringsselskapenes garantiordning, som fastsatt i og i medhold av forsikringsvirksomhetsloven kapittel 9, herunder regler om gjennomføring og avgrensning av slike selskapers deltakelse i garantiordningene.

I den grad tvungent medlemskap er å anse som en restriksjon på den frie tjenesteyting og etableringsretten, er et av kriteriene som må være oppfylt at reglen ikke må dublisere (overlappe) regler i hjemlandet som selskapet må følge. Dette innebærer at det bør åpnes for unntak for medlemskap i ordningen for EØS-selskaper som er medlem av en garantiordning i hjemlandet. Forutsetningen for unntak bør være at garantiordningen i hjemlandet dekker kontrakter som faller inn under den norske ordningen i tilnærmet samme utstrekning som den norske ordningen gjør, at dette er dokumentert og at medlemskapet ikke endres eller opphører, jfr. lovproposisjonen side 58.

Det er behov for enkelte særlige regler for gjennomføringen av filialers medlemskap i garantiordningen. Det er også behov for kontakt og samordning mellom henholdsvis den norske garantiordningen og/eller Kredittilsynet og hjemstatens garantiordning og/eller tilsynsmyndigheter. Bestemmelser om dette kan imidlertid også være relevante for andre enn EØS-filialer og for andre forhold enn selve plikten til medlemskap. Spørsmål knyttet til gjennomføringen av filialers medlemskap og samordning med hjemstaten behandles derfor samlet i punkt 10.

3.3 Egenforsikringsselskaper

I NOU 1995:25 side 39 behandles spørsmålet om garantiordningen bør gjelde for egenforsikringsselskaper, eller såkalte "captives". Her siteres:

"Såkalte captives eller egenforsikringsselskaper er forsikringsselskaper som eies av en eller noen få bedrifter og som bare påtar seg forsikringsrisiko for sine eiere. Captives eies gjerne av et konsern med stor virksomhet eller av en gruppe av bedrifter innen samme bransje. Et captive kan tegne direkte forsikring og/eller drive reassuranse. Ved direkte forsikring tegner f.eks. morselskap og/eller andre konsernselskaper forsikringen i sitt captive. Dette captive gjenforsikrer deler av risikoen i det ordinære reassuransemarkedet. Når et captive driver reassuranse, tegner eieren forsikringen i vanlige forsikringsselskaper i markedet, som så - ofte etter forhåndsavtale - gjenforsikrer deler av risikoene i kundens captive. Dette captive gjenforsikrer eventuelt videre i det åpne marked eller gjennom poolordninger med tilsvarende captives. Captives som har begrenset konsesjon til bare å drive reassuranse, vil ikke omfattes av garantiordningen. Kommisjonen mener at captives som driver direkte skadeforsikring bare skal omfattes av ordningen i den grad tredjepersoner er sikret, dvs. sikrede utenfor det konsern som er captive. Dette er f.eks. aktuelt innen transportforsikring, jf. forsikringsavtaleloven §§ 7-1 og 7-6. Kongen kan fastsette nærmere regler for captives med hjemmel i utkastet § 3-2 fjerde ledd."

Kredittilsynet er også av den oppfatning at captives som driver direkte skadeforsikring bare skal være omfattet av ordningen i den grad tredjepersoner er sikret som følge av bestemmelser om tvungen ansvarsforsikring, jfr. punkt 2.3.6. Se også om captives under punkt 2.3.2.

3.4 Selskaper som ikke innebærer risiko for garantiordningen

3.4.1 Gjensidige selskaper

Det kan reises spørsmål ved om det er behov for en sikringsordning for gjensidige forsikringsselskaper som i utgangspunktet kan skaffe til veie manglende kapital gjennom utlikning av et underskudd på medlemmene. Det vises i denne forbindelse til forsikringsloven § 4-8 første ledd som har følgende ordlyd:

"Med mindre annet er bestemt i vedtektene, skal overskudd eller underskudd utlignes på dem som var medlemmer i samme regnskapstermin, i forhold til en beregnet forskuddspremie."

Bestemmelsen innebærer en stor grad av frihet for selskapene når det gjelder utlikning av overskudd og underskudd. Kredittilsynet er kjent med at det mest utbredte er å suspendere adgangen til å utlikne underskudd, slik at overskudd overføres egenkapitalen, og eventuelle underskudd belastes egenkapitalen. Hvis dette er situasjonen, vil det ikke være en utlikningsadgang som kan tjene som en tilleggssikkerhet for de sikrede i tilfelle selskapet ikke kan gjøre opp sine forsikringsforpliktelser. Også i tilfeller der utlikningsadgangen ikke er suspendert vil ikke utlikningsadgangen gi en tilstrekkelig sikkerhet. Medlemmenes ansvar er normalt begrenset i forhold til innbetalt premie i perioden, og det foretas ikke en vurdering av medlemmenes evne til å innbetale til selskapet det beløp som eventuelt måtte bli utliknet. Kredittilsynet finner derfor ikke at den gjensidige selskapsformen i seg selv gir tilstrekkelig grunnlag for å anføre at det ikke er behov for å la garantiordningen omfatte gjensidige skadeforsikringsselskaper.

P & I selskapene står imidlertid i en særstilling. Deres virksomhet er i det vesentligste basert på at det faktisk skjer en årlig etterutlikning og medlemmene hefter fullt ut solidarisk for selskapets forpliktelser. Disse selskapene er det i utgangspunktet naturlig å holde utenfor en garantiordning. Se dog punkt 2.3.6 foran om ansvar overfor tredjemenn i henhold til tvungen ansvarsforsikring.

Ovennevnte er en videreføring av gjeldende rett og i samsvar med Banklovkommisjonens forslag.

3.4.2 Selskaper som ikke tegner risiko som er dekket av garantiordningen

Både gjennom de vedtatte lovbestemmelsene og gjennom Kredittilsynets forslag til forskriftsbestemmelser er det foreslått en begrensning av dekningsområdet for garantiordningen, jfr. punkt 2 ovenfor. Som en følge av en slik avgrensning vil det kunne tenkes forsikringsselskaper som overhodet ikke har forsikringsforpliktelser som faller inn under garantiordningens dekningsområde, heller ikke tvungne ansvarsforsikringer. Kredittilsynet foreslår i samsvar med lovproposisjonen at slike selskaper ikke skal være medlemmer av garantiordningen, jfr. forskriftsutkastet § 2-1 tredje ledd bokstav c).

For filialer vil dette også være skadeforsikringsselskaper som bare påtar seg risiko som kan regnes for kredittforsikring, jfr. forskrift av 21. november 1989 nr. 1166 om hvilke forsikringer som skal regnes som kredittforsikringer.

3.5 Ansvar for selskaper som ikke er registrert som medlem

Utgangspunktet er at det bare kan dekkes direkte forsikringskrav rettet mot *medlemmer* av garantiordningen. Det kan imidlertid tenkes at et forsikringsselskap av ulike grunner ikke rapporterer premieinntekter som tilsier medlemskap i garantiordningen. Hvis det likevel skulle vise seg at selskapet har påtatt seg risiko som faller innenfor garantiordningens dekningsområde, legger Kredittilsynet til grunn at feilrapporteringen ikke skal få som konsekvens at forsikringstaker eller sikrede med direkte forsikringskrav mot selskapet ikke dekkes av garantiordningen i en situasjon der selskapet ikke selv er i stand til å gjøre opp sine forpliktelser etter forsikringsavtalen. Dette må gjelde selv om selskapet på grunn av feilrapporteringen ikke har blitt ”registrert” som medlem, og derfor heller ikke har blitt krevet for bidrag som tidligere måtte ha blitt innkalt. Kredittilsynet finner imidlertid ikke grunn til å ta inn en bestemmelse om dette i forskriften, da plikten til medlemskap følger klart av banksikringsloven § 2A-3. Det at det eventuelt ikke er foretatt avsetninger utelukker heller ikke at garantiordningen kan innkalle kapital fra selskapet.

3.6 Andre forsikringsselskaper enn skadeforsikringsselskaper

FNH har i brev til Kredittilsynet av 6. oktober 2005 bemerket at det etter lovteksten og forarbeidene ikke er helt klart hvilke selskaper som skal være medlemmer av garantiordningen, og at dette bør presiseres i forskriften. I denne forbindelse nevnes livsforsikringsselskaper som er gitt tillatelse til å tilby skadeforsikringer.

Det følger av forskrift 18. september 1995 nr. 797 om inndeling i forsikringsklasser som grunnlag for konsesjonstildeling § 7 at livsforsikringsselskaper kan gis tillatelse til å overta forsikringer som nevnt i § 2 klasse nr.1 og 2, det vil si ulykkes- og sykdomsforsikring.

Dette spørsmålet må ses i sammenheng med problemstillingen som er drøftet i punkt 2.9 om hvorvidt livsforsikring som kan tilbys av skadeforsikringsselskaper skal omfattes av garantiordningen, og hvor Kredittilsynet foreslår at slike livsforsikringsprodukter ikke bør omfattes. Kredittilsynet vil også foreslå at livsforsikringsselskaper som tilbyr skadeforsikring bør være medlemmer av garantiordningen. Det innebærer at garantiordningen avgrenses etter forsikringsprodukt, og ikke type selskap, slik at alle direkte skadeforsikringskrav er dekket, uavhengig av om forsikringen er tegnet i et skadeforsikringsselskap eller i et livsforsikringsselskap. Det vises til forskriftsutkastet § 2-1 første ledd annet punktum.

3.7 Oppsummering

Kredittilsynets forslag innebærer at alle skadeforsikringsselskaper med konsesjon fra Finansdepartementet til å drive direkte skadeforsikring skal være medlemmer av garantiordningen. Videre vil filialer av utenlandske selskaper være medlem uavhengig av om selskapet har hovedsete i- eller utenfor EØS-området. Gjensidige selskaper som har rett til og årlig foretar etteravregning overfor forsikringstakerne, egenforsikringsselskaper, og selskaper som bare dekker risiko som faller utenfor garantiordningens dekningsområde skal ikke være medlemmer av garantiordningen med mindre de tegner tvungen ansvarsforsikring. Også andre forsikringsselskaper enn skadeforsikringsselskaper skal være medlemmer av garantiordningen dersom de tilbyr skadeforsikring som er omfattet av garantiordningens dekningsområde.

4 OPPLYSNINGSPLIKT OM POLISER SOM OMFATTES AV GARANTIORDNINGEN

I brevet av 26. oktober 2005 ber Finansdepartementet Kredittilsynet utarbeide regler om opplysningsplikt om hvorvidt en polise er omfattet av en sikringsordning, med hjemmel i FAL § 2-4, jfr. også Kredittilsynets brev av 22. oktober 2004.

I forordet til EU-direktivet om innskytergarantiordninger oppfordres medlemslandene til å innføre opplysningsplikt overfor innskytere. Begrunnelsen er at direktivet åpner for ulik dekning (utover minimumskravet) i ulike land, og at denne kilde til uklarhet tilsier et behov for at medlemslandene påser at institusjonene informerer sine potensielle innskytere. En slik opplysningsplikt er inntatt i banksikringsloven § 2-3 som pålegger bankene å opplyse skriftlig overfor kundene om hvilken innskuddsgarantiordning som gjelder for virksomheten og om hvilken garanti for innskudd ordningen gir. En tilsvarende bestemmelse foreslås for forsikringsselskaper i forhold til hvilken dekning garantiordningen gir hvis selskapet selv ikke kan gjøre opp for direkte forsikringskrav.

Kredittilsynet har en hjemmel etter FAL § 2-4 til å fastsette nærmere regler om informasjonsplikten etter lovens del A (som gjelder skadeforsikring) og det foreslås at bestemmelsen fastsettes med hjemmel i denne bestemmelsen.

5 MEDLEMMENES ANSVAR OVERFOR GARANTIORDNINGEN

5.1 Innledning

Det er fastslått i banksikringslovens § 2A- 4 at et medlems maksimale ansvar overfor garantiordningen hvert år skal være 1,5% av summen av medlemmets opptjente bruttopremie de siste tre regnskapsår før innkallingsåret ved direkte skadeforsikring som omfattes av garantiordningen. Kredittilsynet kan fastsette nærmere regler om hvilke premieinntekter som skal inngå i beregningsgrunnlaget.

I § 2A-4 annet ledd er det bestemt at hvert medlem til dekning av ansvaret skal foreta årlige avsetninger etter regler fastsatt av Kredittilsynet.

5.2 Avgrensning av premiegrunnlaget

I lovteksten er beregningsgrunnlaget knyttet til premier fra direkte skadeforsikring som omfattes av garantiordningen. Garantiordningens dekningsområde er avgrenset i forskriftsutkastet, og det må således vurderes en tilsvarende begrensning av premieinntekten som skal inngå i beregningsgrunnlaget, slik at premieinntekter knyttet til risiko som ikke er dekket av ordningen faller utenfor.

Spørsmålet om en slik avgrensning av premiegrunnlaget ble drøftet i Kredittilsynets høringsnotat fra 1999. Det ble da vurdert tre alternative løsninger:

1. enten kan det fastsettes regler som innebærer at selskapene er pålagt å registrere risiko og premie slik at premiegrunnlaget for beregning av bidragsplikt er helt i samsvar med dekningsområdet,
2. eller så kan beregningsgrunnlaget legges så tett opp til dekningsområdet som mulig, uten å måtte innføre nye krav til identifisering av premieinntekt,
3. eller at bidragsplikten utelukkende skal beregnes på bakgrunn av brutto direktepremie uten å ta hensyn til hvilke av selskapets forsikringsforpliktelser som faller inn under garantiens dekningsområde.

På side 63 i lovproposisjonen uttales det at det bør legges opp til samsvar mellom bidragsplikt og dekning, noe som begrunnes slik:

”Dette er viktig for at ordningen ikke skal føre til konkurranseskjevheter. Dersom en type forsikring tegnet i norske selskap medfører bidragsplikt, men ikke dekning for den forsikrede, vil norske selskaper få en konkurranseulempe i dette markedssegmentet. En konkurranseulempe for bidragspliktige forsikringer vil også oppstå dersom gruppen av forsikringer som utløser bidragsplikt, er snevrere enn gruppen av dekningsberettigede forsikringer.”

På denne bakgrunn må det være det første eller andre alternativet som må legges til grunn.

Hvis det legges til grunn at det skal være *fullt ut samsvar* mellom den risiko som faller inn under garantiordningens dekningsområde og den premien som skal danne beregningsgrunnlaget for bidragsplikten, vil det kunne oppstå problemer knyttet til beregningen av grunnlaget for bidragsplikten. Grunnen er at de avgrensningskriteriene som er hensiktsmessig å benytte for å avgrense garantiordningens dekningsområde ikke er egnet til å skille premieinntekten tilsvarende. Eksempelvis er det ikke systemer som identifiserer premieinntekter knyttet til forsikringsavtaler som er deklatoriske, eller sjøforsikringer knyttet til fiskefartøyer, eller skip over eller under 15 meter.

Hadde det vært slik at det hadde vært tilstrekkelig å identifisere beregningsgrunnlaget bare når det er aktuelt å kalle inn midler, ville det kanskje ikke være et stort problem. Situasjonen er imidlertid at selskapene må ha en løpende oversikt over størrelsen av bidragsplikten for å kunne foreta korrekte avsetninger. Styret i garantiordningen vil også ha et behov for å ha en formening om hvilket beløp ordningen har ”disponibelt”, selv om det ikke skal skje en innkalling av midler.

Kredittilsynet legger til grunn at det ikke er aktuelt å innføre regler som innebærer nye og andre krav til identifisering av premie, enn det som gjelder i andre sammenhenger. Uavhengig av eksisterende rapporteringssystemer vil det nok være mulig for forsikringsselskapene å identifisere all premieinntekt fra de forsikringer som omfattes av ordningen, men det må antas at det ikke vil være regningssvarende. Det kan derfor vanskelig velges en løsning der det er fullt ut samsvar mellom garantiordningens dekningsområde og grunnlaget for beregning av bidragsplikten.

En *tilnærmet sammenheng* mellom beregningsgrunnlaget for bidragsplikten og garantiordningens dekningsområde vil kunne oppnås ved at det tas utgangspunkt i brutto premieinntekt på direkteforsikring. Det gjøres deretter fradrag for premie knyttet til kredittforsikring, energiforsikringer, luftfartsforsikringer og livsforsikringer som kan tilbys av skadeforsikringsselskaper. Det gjøres videre fradrag for sjøforsikringer, unntatt kystkasko. Og til slutt gjøres det fradrag for premie knyttet til risiko i utlandet. Som en følge av inndelingen i vedlegg A til utfyllende forskrift om forsikringstekniske avsetninger mv antas det at selskapene har systemer som kan identifisere premie fra de ulike forsikringstypene som er angitt der.

”Disharmonien” mellom beregningsgrunnlaget og garantiordningens dekningsområde vil i såfall være knyttet til landbaserte næringslivsforsikringer i de tilfeller forsikringstakeren er så stor at to av de tre kriteriene som følger av den foreslåtte avgrensning i punkt 2.3.4 i det

foregående, offentlige organer som forsikringstakere, deler av kystkasko-forsikringene, og premie knyttet til mulige skadetilfeller over 20 millioner kroner. Det er imidlertid uansett ikke naturlig at avgrensningen på 20 millioner skal innebære en avgrensning i beregningsgrunnlaget.

Kredittilsynet ser ikke at det er store problemer knyttet til en løsning der beregningsgrunnlaget legges så tett opp til dekningsområdet som mulig, og antar at dette kan skje uten å måtte innføre nye krav til identifisering av premie. Kredittilsynet finner derfor at dette siste alternativet i utgangspunktet bør legges til grunn.

Kredittilsynet antar imidlertid at løsningen kan være forskjellig avhengig av om det dreier seg om beregning av premieinntekter til avsetningsmål eller i forbindelse med at garantiordningen innkaller kapital fra selskapene. Selskapene kan for avsetningsformål foreta en beregning av premieinntekter som innebærer en tilnærmet sammenheng med dekningsområdet og innenfor eksisterende systemer for identifisering av premieinntekt. Dersom det er truffet vedtak om innkalling bør imidlertid selskapene kunne velge å foreta en konkret opptelling av porteføljen som omfattes av garantiordningens dekningsområde, slik at det blir fullt ut samsvar mellom den risiko som faller inn under dekningsområdet og den premien som skal danne beregningsgrunnlaget for bidragsplikten. Kredittilsynet foreslår derfor i utgangspunktet en avsetningsplikt basert på en tilnærmet sammenheng mellom dekningsområdet og premieinntekt, jfr. alternativ 2 ovenfor, men at selskapene i en innkallingssituasjon kan velge å beregne premieinntektene slik at det blir fullt samsvar, jfr. alternativ 1 ovenfor.

5.3 Avsetninger

I tilknytning til den eksisterende garantiordningen finnes det regler om avsetninger i forskrift om skadeforsikringsselskaperes garantiordning § 3. Hvert medlem skal avsette 1% årlig av direkte opptjent bruttopremie i Norge inntil summen av avsatte midler utgjør 1½% av summen av opptjent brutto premieinntekt i Norge de siste 3 år. Den samlede avsetning skal til enhver tid tilsvare overnevnte volum.

Kredittilsynet foreslår at gjeldende regler videreføres.

Filialer av forsikringsselskaper med hovedsete innenfor en annen EØS-stat må imidlertid vurderes særskilt i forhold til reglene om avsetninger. Selv om medlemskap i garantiordningen kan pålegges slike filialer, jfr. punkt 3 ovenfor, må en eventuell plikt til å foreta avsetninger vurderes særskilt. Filialene driver sin virksomhet i Norge basert på tillatelsen fra hjemstaten som gir selskapet rett til å utøve virksomhet i hele EØS-området etter reglene om etableringsadgang eller reglene om adgang til å yte tjenester, jfr. tredje skadeforsikringsdirektiv artikkel 5. Det er videre slik at det hører under hjemstatens kompetanse å føre det finansielle tilsyn med forsikringsselskapene, herunder den virksomhet som drives gjennom filialer, jfr. artikkel 9. Eksempelvis er det hjemstaten som kan pålegge selskapene å foreta tilstrekkelige forsikringstekniske avsetninger (artikkel 17) og å opprette en tilstrekkelig solvensmargin (artikkel 24). Til forskjell fra plikten til medlemskap og de øvrige regler som gjelder for garantiordningen, er et pålegg om avsetninger noe som ligger innenfor det område som hører inn under hjemstaten å regulere. Hjemstaten kan også ha regler om avsetninger til slike forpliktelser som følger av medlemskapet i garantiordningen. Kredittilsynet foreslår derfor at det gjøres unntak for EØS-selskapene når det gjelder plikten til å foreta avsetninger. Disse selskapene må imidlertid vurdere hvilken avsetningsplikt som eventuelt følger av hjemstatens regler.

6 UTBETALING FRA GARANTIORDNINGEN

6.1 Innledning

Det følger av banksikringsloven § 2A-6 første ledd at styret avgjør hvordan garantiordningens midler skal nyttes for å hindre eller redusere tap for sikrede eller skadet tredjemann og kan fastsette vilkår for utbetaling. Etter annet ledd kan departementet i forskrift fastsette utfyllende regler om utbetaling under garantiordningen, herunder om reduksjon av dekningsbeløp, delutbetaling, adgang til å sette vilkår for utbetalingen og om dekning av rentekrav. I departementets brev av 26. oktober 2005 bes det om at Kredittilsynet utarbeider forslag til bestemmelser som regulerer garantiordningens kompetanse til å sette vilkår for og terminer for utbetaling, i tråd med lovforslaget fra 1999.

Det fremgår imidlertid også av departementets brev at Kredittilsynet bes vurdere om det er behov for regler på andre områder. Basert på det som kom frem i høringsuttalelsene til Banklovkommisjonens forslag i NOU 1995:25 og de praktiske problemstillingene som har oppstått under garantiordningens utbetalinger til dekningsberettigede i Star Forsikring AS u.o.a. (heretter "Star"), antar Kredittilsynet at det også er behov for å regulere adgangen til å dekke rentekrav og adgangen til avkortning av krav. FNH har også tatt opp problemstillingen knyttet til dekning av rentekrav i brevet til Kredittilsynet, og tatt til orde for at garantiordningen ikke dekker rentekrav. Kredittilsynet foreslår også at det i forskriften fastsettes regler om adgangen for garantiordningen til å foreta utbetalinger basert på administrasjonsboets prøving av krav og at den praktiske utbetalingen skjer gjennom administrasjonsboet.

6.2 Forholdet til administrasjonsboet

Skadeforsikringsselskapenes garantiordning og Kredittforsikringsselskapenes garantiordning har i sin høringsuttalelse av 29. februar 1996 til Banklovkommisjonens forslag i NOU 1995:25 anmodet om at Finansdepartementet i proposisjonen klargjør at utbetalinger fra ordningen kan skje gjennom administrasjonsboet, og en "aksept" for at garantiordningen må kunne basere seg på det som skjer i skiftesamlingene og administrasjonsstyrets etterfølgende kontroll av fordringen og rettighetshaver. I dagens ordning har administrasjonsstyrene for forsikringsselskapene i henhold til avtale med garantiordningene forestått den praktiske utbetaling til de sikrede. Det har videre vært slik at utbetalinger er basert på den informasjon som er mottatt fra administrasjonsboet om hvem som er dekningsberettiget og forsikringskravets størrelse.

Kredittilsynet antar det kan være hensiktsmessig å klargjøre at utbetalingene rent praktisk kan skje gjennom administrasjonsboet og at innbetalinger fra garantiordningen til boet ikke inngår i dets formuesmasse.

Antallet forsikringskrav som innkommer til garantiordningen kan være stort, og det kan være praktisk umulig for garantiordningen å kontrollere og prøve hvert enkelt krav som fremsettes. Det foreslås derfor at garantiordningen i forbindelse med utbetaling av garantiordningens midler til de sikrede kan basere sin selvstendige vurdering av de enkelte forsikringskrav på prøving og godkjenning av forsikringsselskapets ansvar, fordringens størrelse og rettighetshaver som skjer i administrasjonsboet.

Når det gjelder filialer av utenlandske foretak har imidlertid ikke garantiordningens styre samme mulighet til å støtte seg på den prøvelsen som skjer i administrasjonsboet som for norske selskaper. Banksikringslovens regler om offentlig administrasjon gjelder bare for

forsikringsselskaper med hovedsete her i riket, jfr. § 1-1 første ledd, jfr. § 4-1 første ledd. Det kan også vises til direktiv 2001/17/EF, hvor det er lagt til grunn at hjemstaten skal regulere beslutning, fremgangsmåte og virkninger av avvikling. For filialer fra selskaper i land utenfor EØS-området gjelder imidlertid banksikringsloven kapittel 3 og 4 så langt de passer på selskapets kapital i Norge dersom det utenlandske selskap kommer under insolvensbehandling i sitt hjemland eller dersom Kredittilsynet har grunn til å tro at selskapet ikke vil komme til å oppfylle sine forpliktelser etter forsikringskontrakter inngått gjennom filialen i Norge etter hvert som de forfaller, jfr. forsikringsloven § 14-6. Siden garantiordningen ikke har noen egen administrasjon kan det ikke forventes at den selv skal foreta den vurdering av forsikringskravene som ellers gjøres av administrasjonsboet.

Forskrift av 6. juli 2005 nr. 802 om EØS-filialers medlemskap i innskuddsgarantiordningen i Bankenes sikringsfond (tilleggsdekning) inneholder enkelte bestemmelser som kan være relevante i denne sammenheng. Det følger blant annet av forskriftens § 7 at Kredittilsynet skal sikre at interessene til innskyterne i filial her i riket blir ivaretatt og at Kredittilsynet skal konsultere hjemlandets tilsynsmyndigheter før det godkjenner utbetaling til innskyterne i medhold av banksikringsloven § 4-6 første ledd bokstav d). Etter § 4 er dessuten Bankenes sikringsfond pålagt å inngå en avtale med hjemlandets sikringsordning som sikrer nødvendig informasjon for å kunne beregne sikringsfondets dekningsforpliktelser.

Kredittilsynet vil foreslå tilsvarende bestemmelser for garantiordningen for skadeforsikring, og det vises i denne sammenheng til punkt 10 nedenfor som omhandler samordning med hjemstaten og gjennomføring av filialers medlemskap i den norske ordningen.

6.3 Dekning av renter

Det følger av banksikringsloven § 4-11 annet ledd at når et forsikringsselskap er under offentlig administrasjon skal fordringer som følger av forsikringsavtale knyttet til direkte forsikring, herunder renter, dekkes før andre fordringer, unntatt massefordringer. Begrepet "fordringer som følger av forsikringsavtalen" er tolket forholdsvis vidt i Rt. 2002 side 297, som gjaldt den tidligere bestemmelsen i forsikringsvirksomhetsloven § 11-5 første ledd. Uttrykket omfatter ikke bare renter som påløper før forsikringens forfall, men også renter som påløper etter forfallstidspunktet, herunder forsinkelsesrenter og andre rentekrav som måtte følge av den bakgrunnsretten forsikringsavtalen er underlagt.

Ved konkurs er rentekrav som påløper etter åpning av bobehandlingen etterprioriterte fordringer etter dekningsloven § 9-7. Renter påløpt etter dette tidspunktet omfattes imidlertid av banksikringsloven § 4-11 annet ledd. Dette må ha betydning i vurderingen av om og eventuelt hvilken rente garantiordningen skal dekke i forbindelse med utbetalingen. Etter banksikringsloven § 2A-6 tredje ledd første punktum trer garantiordningen inn i de sikredes krav mot selskapet med samme prioritet i den utstrekning kravene dekkes gjennom garantiordningen. Dersom garantiordningen dekker rentekrav oppstått etter forsikringens forfall som følger av bakgrunnsretten for forsikringsavtalen, vil det ha samme prioritet som hovedkravet.

Banksikringsloven § 4-11 annet ledd gjelder, som nevnt under punkt 6.2, ikke for EØS-filialer, men kan eventuelt få anvendelse for filialer fra stater utenfor EØS området, jfr. forsikringsloven § 14-6. Hvorvidt garantiordningen da vil ha inntrederett i sikredes krav mot selskapet og om kravet også omfatter renter er, i alle fall for EØS-filialers vedkommende, avhengig av hjemstatens regler. Dette er noe som svekker vekten av argumentet om prioritet og inntrederett også for rentekrav, da det ikke kan legges til grunn at boet i alle tilfeller kan tre

inn i sikredes krav mot selskapet også for rentekrav. Når det gjelder eventuell dekning av renter er det heller ikke rimelig at forsikringstakere i filialer behandles annerledes enn forsikringstakere i norske selskaper.

Hensynet til de bidragspliktige kan tale for at adgangen til å dekke rentekrav begrenses. Dekning av rentekrav vil kunne øke garantiordningens behov for kapital og således kreve større innbetalinger fra medlemmene. Rentekravene kan også komme opp i betydelige beløp før garantiordningen foretar utbetaling, spesielt dersom det oppstår en tvist om kravet mellom forsikringstaker og administrasjonsboet.

Når det gjelder garantiordningens økonomiske stilling og adgangen til å dekke rentekrav må det imidlertid ses hen til at styret kan gis adgang til å fastsette terminer for utbetaling, delutbetalinger og også avkorte fremsatte krav. Disse ulike tiltakene kan i noen grad avbøte den merbelastningen rentekravene eventuelt medfører for garantiordningens likviditet.

I vurderingen av hvorvidt rentekrav bør dekkes kan det ses hen til hensynene bak den avgrensning som er foretatt av garantiordningens dekningsområde. Hensynet til forbrukerbeskyttelse og de hensyn til skadelidte og dennes behov for beskyttelse som begrunner stillingen til tvungne ansvarsforsikringer kan tale for at det er rimelig at garantiordningen også dekker rentekrav.

Det forelås også en begrensning av garantiordningens dekningsområde ved å innføre en form for egenandel, jfr. forskriftsutkastet § 1-2 tredje ledd om at alle krav kun dekkes med 90%, med unntak for boligforsikring og tvungen ansvarsforsikring. Det legges således opp til at garantiordningen ikke skal dekke hele tapet som oppstår hos den dekningsberettigede, noe som kan tale for at rentekrav holdes utenfor. Rentetapet som eventuelt oppstår er også i natur forskjellig fra selve forsikringskravet.

Kredittilsynet vil på denne bakgrunn foreslå at garantiordningen ikke dekker rentetap som oppstår hos de dekningsberettigede, med unntak for forsikringer knyttet til bolig og tvungne ansvarsforsikringer som gis full dekning av renter, jfr. forskriftsutkastet § 5-3 første ledd.

6.4 Delutbetalinger og reduksjon av dekningsbeløp

Det kan være behov for at styret av hensyn til garantiordningens likviditet beslutter å foreta delutbetaling, fastsette terminer for utbetaling eller avkortning av dekningsbeløp.

Dersom det er grunn til å tro at kravene mot et selskap er så store, eller at flere selskaper får økonomiske problemer, og at det derfor vil være behov for å innkalle maksimalt beløp i mange år fremover, vil garantiordningen av hensyn til de bidragspliktige selskapene måtte avkorte krav skjønnsmessig eller foreta delutbetalinger til dekning av krav. En avkortning av krav kan særlig være aktuelt dersom det dreier seg om en langvarig systemkrise der flere større selskaper kommer i likviditetsproblemer samtidig, noe garantiordningen ikke vil være dimensjonert til å håndtere. I en slik situasjon vil det være et meget stort utbetalingsbehov fra garantiordningen samtidig som flere av garantiordningens bidragsytere ikke vil kunne dekke sine forpliktelser overfor ordningen. En avkortning av fremsatte krav vil måtte skje hvis garantiordningen har presset likviditet og ikke kan dekke samtlige krav fullt ut innen overskuelig fremtid.

Selv om garantiordningen ikke dekker kravet fullt ut skjer det ikke en nedsettelse eller avkortning av kravet mot forsikringsselskapet. Situasjonen vil være at garantiordningen trer inn i kravet for den del som dekkes, og at kunden beholder restkravet.

På denne bakgrunn foreslås en bestemmelse om at styret kan fastsette terminer for utbetalingen og at det først kan beslutte å sikre dekning av alle krav på inntil 5 millioner kroner. Det foreslås videre at garantiordningen kan beslutte å bare dekke deler av krav (avkortning), herunder dekning på under 5 millioner kroner.

6.5 Adgang til å sette vilkår for utbetalingen

Banksikringsloven § 2A-6 annet ledd inneholder som nevnt en hjemmel for å fastsette utfyllende regler om adgangen til å fastsette vilkår for utbetalingen. Garantiordningen har under det eksisterende regelverket ikke satt andre vilkår for utbetalinger enn at garantiordningen skal tre inn i sikredes krav mot boet. Inntrederett for garantiordningen er imidlertid også fastsatt i forsikringsvirksomhetsloven § 9-3 tredje ledd. Tilsvarende bestemmelse er tatt inn i banksikringsloven § 2A-6 tredje ledd første punktum. Siden slik inntrederett er lovfestet finner Kredittilsynet ikke grunn til særskilt å regulere styrets adgang til å sette inntreden som vilkår for utbetalingen.

Behovet etter de gjeldende reglene for garantiordningen til å stille vilkår antas ellers å ha vært i forbindelse med eventuell ytelse av soliditetsstøtte til et forsikringsselskap, men denne adgangen til bruk av garantiordningens midler kan ikke benyttes etter de nye reglene i banksikringsloven.

Kredittilsynet finner på denne bakgrunn ikke grunn til å foreslå noen nærmere regulering av styrets adgang til å fastsette vilkår for en utbetaling. Det at styret kan sette vilkår følger allerede av loven, jfr. § 2a-6 første ledd i.f. Dersom styret i et konkret tilfelle mener det er behov for å sette vilkår for utbetalingen kan det gjøres, selv om dette ikke reguleres i forskriften.

7 GARANTIORDNINGENS STYRE OG DETS ARBEID M.M.

7.1 Innledning

Banksikringsloven § 2A-2 har bestemmelser om garantiordningens styre mv og fjerde ledd fastsetter at departementet kan gi nærmere regler om Kredittilsynets adgang og plikt til å kalle sammen styret. I brevet av 26. oktober 2005 ber departementet om at Kredittilsynet vurderer hvorvidt det er behov for slike regler, og eventuelt utarbeide utkast til regler. Det bes videre om at Kredittilsynet vurderer om det bør utarbeides regler om styrets ansvar og eventuell ansvarsforsikring, etablering av rammekreditt/adgang til opptak av likviditetslån, og eventuelle sikkerhetsspørsmål i denne forbindelse. I Finansdepartementets brev av 4. juli 2006 bes det også om at Kredittilsynet innarbeider en bestemmelse om at Kredittilsynet organiserer styresekretariat for garantiordningen.

7.2 Styresekretariat

Det følger av någjeldende forskrift om skadeforsikringsselskapenes garantiordning § 5 at Kredittilsynet er styresekretariat for garantiordningen. Det foreslås at Kredittilsynets sekretariatsfunksjon fortsetter etter de nye reglene og det inntas en likelydende bestemmelse i forskriftsutkastet § 6-1.

7.3 Kredittilsynets adgang til å sammenkalle styret

Etter gjeldende bestemmelse i forsikringsvirksomhetsloven § 9-2 annet ledd er det bestemt at Kredittilsynet har rett til å sammenkalle styret når dette finnes nødvendig, og at Kredittilsynet har plikt til å sammenkalle styret når det er grunn til å frykte for at et medlem av garantiordningen ikke vil være i stand til å oppfylle sine forpliktelser etter forsikringskontraktene.

Det forutsettes at garantiordningens vedtekter har regler om styremøter, herunder innkalling. Etter Kredittilsynets oppfatning vil det kunne være behov for å regulere Kredittilsynets adgang til å sammenkalle styret i forskriften. Det kan særlig pekes på situasjonen hvor det er grunn til å frykte at et medlem ikke vil være i stand til å oppfylle sine forpliktelser. Dette vil kunne være noe Kredittilsynet gjennom sin virksomhet blir kjent med før garantiordningens styre, og det foreslås derfor at Kredittilsynet i en slik situasjon normalt skal innkalle til styremøte. Dette vil innebære at Kredittilsynets taushetsplikt på dette punkt ikke gjelder i forhold til garantiordningens styre.

7.4 Styrets ansvar

I det gjeldende regelverket er det ikke gitt bestemmelser om styrets ansvar. Spørsmålet ble imidlertid tatt opp i høringsuttalelse av 29. februar 1996 fra Skade- og kredittforsikringsselskapenes garantiordninger. Det vises blant annet til at det etter gjeldende rett er uklart hvilket ansvar som påhviler styret og at styret skal treffe beslutninger av vesentlig økonomisk betydning, både hva gjelder dekning av krav og forvaltning av disponible midler.

Når det gjelder spørsmålet om ansvarsgrunnlag er det neppe naturlig å anse styremedlemmene som arbeidstakere i relasjon til skadeserstatningsloven § 2-1 slik at reglene om arbeidsgiveransvaret får anvendelse. Det må imidlertid antas at eventuelle feil fra styrets side anses begått av garantiordningen som sådan, såkalt organansvar. Det innebærer at dekningsberettigede og andre som er påført tap som følge av handlinger fra styrets side kan kreve erstatning fra garantiordningen dersom vilkårene for erstatningsansvar for øvrig er oppfylt.

Det kan også tenkes at det oppstår et økonomisk tap hos garantiordningens medlemmer som følge av styrets handlemåte. For medlemmene vil det imidlertid ikke være naturlig å rette krav mot garantiordningen som sådan, da det er disse som finansierer garantiordningens virksomhet. Det antas imidlertid også at styremedlemmene er ansvarlig etter alminnelige erstatningsrettslige regler for tap som påføres andre som følge uaktsomhet fra styrets side, slik at det er adgang for de bidragspliktige til å rette erstatningskrav mot styremedlemmene. Kredittilsynet foreslår at en slik regel kan tas inn i forskriften for å klargjøre styrets ansvar, jfr. forskriftsutkastet § 6-5.

Tatt i betraktning det ansvar styret kan pådra seg kan det være hensiktsmessig å tegne en ansvarsforsikring. Det foreslås i så fall at kostnadene ved dette anses om en administrasjonskostnad, som dekkes ved innkalling av kapital eller utligning på forsikringsselskapene etter kredittilsynsloven § 9, jfr. banksikringsloven § 2A-5.

7.5 Etablering av rammekreditt og opptak av lån

Banklovkommisjonen foreslo i NOU 1995:25 en regel om at styret skal sørge for å etablere en rammekreditt for å sikre garantiordningens likviditet, jfr. kommisjonens forslag § 3-3 tredje ledd. Samtidig ble det i forslaget § 3-5 fjerde ledd foreslått at garantiordningen kan ta opp likviditetslån dersom den innkalte kapital ikke er tilstrekkelig til å dekke ansvaret.

Det er lovfestet at garantiordningen skal finansieres utfra en innkallingsbasert ordning, jfr. banksikringsloven § 2A-4. Ulempen ved en innkallingsbasert ordning er at det kan bli problemer med å gjennomføre et vedtak fordi midlene ikke kan skaffes til veie raskt. Som påpekt av Banklovkommisjonen kan dette løses ved etablering av rammekreditt og eventuelle opptak av likviditetslån. Bakgrunnen for Banklovkommisjonens forslag var at erfaringer fra krisehåndteringer har vist at det kan være hensiktsmessig at garantiordningen for å kunne fylle sitt formål, raskt kan disponere visse midler, jfr. NOU 1995:25 side 40. Om funksjonen til henholdsvis en rammekreditt og et likviditetslån uttales følgende:

”En slik rammekreditt vil garantiordningen kunne trekke på etter behov. Rammekreditten skal opprettes i forbindelse med lovens ikrafttreden, og være en permanent ordning som skal sikre garantiordningens løpende likviditet. Ved større krav mot garantiordningen som ikke kan dekkes av de årlige innbetalingene fra medlemmene, kan det være hensiktsmessig at garantiordningen også har adgang til å kunne ta opp et likviditetslån, jfr. § 3-5 tredje ledd. Til forskjell fra rammekreditten vil opptak av likviditetslån være mer ad hoc preget, og bare tas opp for å dekke krav som de ordinære innbetalingene ikke umiddelbart dekker.”

Det må i utgangspunktet legges til grunn at innkallingsadgangen sikrer at garantiordningen får midler forholdsvis raskt når det er behov for det. Det kan imidlertid ikke utelukkes at det i kortere perioder kan være behov for å skaffe midler fra andre kilder som en midlertidig løsning. Eksempelvis kan det tenkes at det er behov for innkalling av midler flere år på rad og at midlene som er innkalt et år er benyttet fullt ut og at det er behov for å dekke krav før garantiordningen har anledning til å kalle inn midler for det neste året.

En problemstilling i relasjon til en eventuell adgang til å etablere rammekreditt og/eller oppta et likviditetslån, er garantiordningens mulighet for å stille sikkerhet. Eneste aktiva garantiordningen har er retten til å innkalle kapital fra medlemmene. I henhold til lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant (panteloven) § 4-4 første ledd første punktum kan enkle pengekrav som noen har mot navngitt skyldner pantsettes. Det samme gjelder enkle pengekrav som noen kommer til å få mot en navngitt skyldner i særskilt nevnt rettsforhold, jfr. annet punktum.

Dersom det er truffet vedtak om innkalling foreligger en fordring på medlemmene av garantiordningen, som må kunne pantsettes etter reglene i panteloven 4-4 første ledd første punktum. Bestemmelsen i § 4-4 første ledd annet punktum tar sikte på krav som ikke eksisterer på pantsettelsestiden, men som man venter vil oppstå og som kan individualiseres ved kreditors og debtors navn og rettsforholdets art, jfr. Sjur Brækhus, Omsetning og kreditt 2, 2. utgave side 128. Selv om garantiordningens styre ikke har truffet et vedtak om innkalling av kapital, antar Kredittilsynet at garantiordningens innkallingsrett faller inn under denne bestemmelsen. Dersom garantiordningen skulle ønske å trekke på en rammekreditt eller ta opp et likviditetslån, vil det normalt bare være aktuelt i en situasjon hvor det skal foretas utbetalinger fra garantiordningen og det vil være et grunnlag for å innkalle midler fra medlemmene.

Kredittilsynet foreslår etter dette at styret gis adgang til å etablere en rammekreditt eller ta opp et likviditetslån, jfr. forskriftsutkastet § 6-3.

8 RAPPORTERING, REGNSKAP OG REVISJON

Banksikringsloven § 2A-7 gir departementet hjemmel til å fastsette nærmere regler om styrets plikt til å legge frem rapport om virksomheten, regnskap og revisjon.

I høringsuttalelsen fra Riksrevisjonen av 14. desember 1999 til Kredittilsynets lovforslag fra 1999 påpekes det behov for regler om regnskapsføring og revisjon, både vedrørende innkalte midler til utbetaling i samsvar med garantiordningens formål og innkalte midler til dekning av utgifter knyttet til ordningen.

Kredittilsynet er enig i at det kan være behov for noe regulering på dette området. Dette er ikke regulert i det gjeldende regelverket, men garantiordningen har på eget initiativ etablert en praksis med å sende en årsmelding til Finansdepartementet, Kredittilsynet og garantiordningens medlemmer. Redegjørelsen inneholder en kort oppsummering av viktige hendelser i året som har gått og en oversikt over den økonomiske stillingen, herunder innestående midler og utbetalinger.

Kredittilsynet foreslår å ta inn en bestemmelse i forskriften om at garantiordningen pålegges en årlig rapporteringsplikt tilsvarende det som har vært praktisert til nå.

Det anses imidlertid ikke hensiktsmessig å pålegge garantiordningen en full regnskapsplikt. Det bør imidlertid føres en oversikt over garantiordningens økonomiske stilling. Dette kan gjøres ved å gi en oversikt over hva garantiordningen ved årets utløp har av midler, samt hvor mye den har fått og hvor mye den har utbetalt i løpet av året.

Kredittilsynet ser at det kan være behov for at det foretas en revisjon i form av å kontrollere at det innestående på garantiordningens konto stemmer, samt kontrollere de transaksjoner som er foretatt i løpet av året. Det kan imidlertid ikke være nødvendig at det oppnevnes en revisor til å gjøre dette arbeidet.

Det anses hensiktsmessig å regulere dette i en bestemmelse som tas inn i forskriftsutkastets kapittel om styret og dets arbeid, jfr. forskriftsutkastet § 6-4.

9 ANVENDELSE AV FORVALTNINGSLOVEN OG OFFENTLIGHETSLOVEN PÅ GARANTIORDNINGENS VIRKSOMHET

Det følger av banksikringsloven § 2A-1 siste ledd at det i forskrift kan gis nærmere regler om anvendelsen av forvaltningsloven og offentlighetsloven for garantiordningen, og at slike regler kan utfylle, supplere eller avvike fra regler gitt i eller i medhold av forvaltningsloven eller offentlighetsloven.

Som det fremgår av lovproposisjonen side 71 har Justisdepartementet i et brev av 14. mai 1993 konkludert med at styret i skadeforsikringsselskapenes garantiordning er å anse som et forvaltningsorgan i relasjon til forvaltningsloven. Dette innebærer at forvaltningsloven og offentlighetsloven kommer til anvendelse på garantiordningens virksomhet. Når det gjelder offentlighetslovens anvendelse har ikke Kredittilsynet funnet at det reiser særlige problemer at denne gjelder for garantiordningens virksomhet. Når det gjelder forvaltningsloven må det imidlertid foretas en nærmere vurdering av de enkelte bestemmelser.

Kredittilsynet antar at habilitetsreglene i forvaltningsloven kapittel II kan få anvendelse på garantiordningen. Det samme gjelder reglene om taushetsplikt i §§ 13 - 13f, mens de øvrige reglene i kapittel III foreslås unntatt fra anvendelse på garantiordningen.

I forvaltningsloven kapittel IV antas det at reglene om partsoffentlighet i §§ 18-21 bør gjelde, men at de øvrige bestemmelsene unntas, og det samme gjelder i utgangspunktet hele kapittel V. Når det gjelder vedtak om innkalling av kapital, anses for eksempel § 16 om forhåndsvarsling ikke alltid praktisk. Dersom det oppstår en situasjon som gjør det nødvendig for garantiordningen å innkalle kapital, vil det normalt være behov for at det skjer raskt. Det anses heller ikke praktisk å pålegge garantiordningen utredningsplikt og begrunnelsesplikt mv i forhold til et vedtak om innkalling av kapital. Bakgrunnen for garantiordningens vedtak om innkalling av kapital vil normalt være Kredittilsynets melding om soliditetssvikt etter banksikringsloven § 4-3 og Finansdepartementets vedtak om offentlig administrasjon etter § 4-5, samt at det fremsettes krav om dekning av forsikringskrav. Grunnlaget for vedtaket om innkalling av kapital vil således være vurderinger og beslutninger foretatt av andre organer enn garantiordningen. Det må derfor være tilstrekkelig for garantiordningen å henvise til dette i forbindelse med innkalling av kapital.

Bestemmelsene om utrednings- og begrunnelsesplikt anses i utgangspunktet heller ikke anvendelige i forhold til vedtak om utbetaling av midler til de dekningsberettigede. Dette må ses i sammenheng med garantiordningens arbeidsform. Kredittilsynet har foreslått at det tas inn en bestemmelse i forskriften om at garantiordningens styre kan basere seg på den fordringsprøvelse som skjer i administrasjonsboet og utelukkende legge til grunn de opplysninger om kravets størrelse, dekningsberettigede mv som kommer fra administrasjonsboet, jfr. punkt 6.2 og forskriftsutkastet § 5-1. Det vil derfor ikke foretas noen individuell vurdering av hvert enkelt krav, utover å konstatere at det faller innenfor dekningsområdet, som antas å være klare og enkle kriterier å ta stilling til. Kredittilsynet legger til grunn at det i forvaltningslovens krav til begrunnelse ligger vesentlig mer enn en eventuell henvisning til vilkårene i loven eller forskriften. Når det gjelder vedtak om helt eller delvis avslag av krav om utbetaling er det imidlertid grunn til å kreve en begrunnelse, og det foreslås derfor at forvaltningsloven §§ 23 til 25, samt § 27 om underretning om vedtaket gis anvendelse på slike vedtak så langt det passer,.

Reglene i forvaltningsloven kapittel V passer altså ikke like godt i forhold til alle typer vedtak og anvendeligheten kan også i en viss grad være avhengig av hva slags forsikringer det er aktuelt å dekke krav under. Som eksempel kan nevnes Star, hvor det som følge av typen forsikringer som var tegnet i dette selskapet, var det tid til forhåndsvarsel. Dette tilfellet var imidlertid spesielt og den type forsikringer og profesjonelle forsikringstakere ville imidlertid ikke være dekket under de nye reglene. Den type forsikringskrav de nye reglene tar sikte på å dekke er i stor utstrekning krav som kan la seg avklare langt raskere enn det som var tilfellet i Star.

Reglene om klage over forvaltningsvedtak i kapittel VI reiser flere problemer i forhold til garantiordningens virksomhet, både i forhold til hvilke vedtak som eventuelt kan påklages og hvem som har klagerett. Når det gjelder vedtak om innkalling av kapital foreslår Kredittilsynet at det ikke kan påklages. En eventuell klage vil medføre at klageren i første omgang ikke innbetaler midler til garantiordningen, og garantiordningen kan komme i en situasjon hvor den ikke har tilstrekkelige midler til å dekke innkomne krav, og derfor ikke blir i stand til å oppfylle sin funksjon. Dette kan skje dersom det skulle komme mange klager, samtidig som det er mange og/eller store krav som skal dekkes. Som eksempel kan nevnes at

det i forbindelse med innkallingen av midler til Kredittforsikringsselskapenes garantiordning til dekning av krav i Strand Kredittforsikring AS u.o.a., ble klaget på det grunnlag at de dekningsberettigede ikke burde få dekning fordi de var mer eller mindre profesjonelle, til tross for at det ikke var unntak for slike etter gjeldende regelverk. Klagerne unnlot i denne forbindelse å innbetale de innkalte midler, noe som medførte en viss forsinkelse i garantiordningens arbeid og i dekningen av innkomne krav.

Dette må også ses i sammenheng med den løsning man har valgt når det gjelder finansieringen av garantiordningen. Alternativet var blant annet en fondsbasert ordning som i større grad enn en innkallingsbasert ordning kan bidra til at garantiordningen raskt kan disponere midlene. En klageadgang og den konsekvens det får for hvor raskt garantiordningen kan fylle sin funksjon kan gjøre ulempene ved en innkallingsbasert ordning større. Når man likevel har valgt å la medlemmene beholde midlene inntil garantiordningen har behov for disse til å dekke forsikringskrav kan en begrensning i klageadgangen ikke virke spesielt urimelig. Medlemmene er jo også profesjonelle selskaper som ikke i samme grad som forbrukerne har behov for det rettslige vernet som ligger i klageadgangen som alternativ til domstolsbehandling.

En annen type vedtak hvor klagereglene ikke alltid passer er vedtak truffet etter banksikringsloven § 2A-6 tredje ledd annet punktum, hvor det fremgår at styret bestemmer om midler som kommer inn ved at krav blir innfridd skal betales tilbake til medlemmene eller tillegges den innbetalte kapital. Situasjonen hvor det vil være aktuelt å beholde midlene i garantiordningen er hvor garantiordningen underveis i bobehandlingen mottar en forhåndsutlodning fra administrasjonsboet, men hvor det fortløpende innkommer krav som må dekkes av garantiordningen. Dette var for eksempel tilfelle ved den første forhåndsutlodningen Skadeforsikringsselskapenes garantiordning mottok fra administrasjonsboet til Star i 1998. Det ble i denne forbindelse ikke truffet noe eksplisitt vedtak om å beholde midlene, da forhåndsutlodningen skjedde etter anmodning fra garantiordningen og som alternativ til ny innkalling av midler. I slike tilfeller er det ikke naturlig å treffe noe konkret vedtak om anvendelsen av midlene som eventuelt kan påklages, utover at de benyttes til dekning av konkrete krav.

Det foreslås videre at heller ikke styrets avgjørelser om å sette vilkår for en utbetaling, terminer og delvis utbetaling bør kunne påklages. Dette er skjønnsmessige avgjørelser som har med likviditetsstyringen i garantiordningen å gjøre, og det synes rimelig at styret selv avgjør dette. En slik avgjørelse vil heller ikke innebære en endelig avgjørelse om ikke å dekke kravet. Det er imidlertid rimelig at dekningsberettigede gis anledning til å påklage vedtak som går ut på helt eller delvis avslag av krav om dekning av et forsikringskrav. For slike tilfeller bør reglene i forvaltningsloven kapittel VI gis anvendelse så langt de passer. Det foreslås at Finansdepartementet er klageorgan. Uansett hva slags vedtak det dreier seg om foreslås det videre at forvaltningsloven § 35 om omgjøring uten klage får anvendelse for garantiordningen.

I forhold til vurderingen av klageadgangen må det også nevnes at antall klageberettigede og motparter er av betydning. Ved en eventuell klage over et vedtak om innkalling kan i prinsippet alle de bidragspliktige anses som motparter, med rett til å avgi uttalelse, da dette kan ha betydning for de andre bidragenenes størrelse. I forhold til vedtak om utbetaling kan det også tenkes at alle dekningsberettigede anses for å ha rettlig klageinteresse i en situasjon hvor garantiordningen ikke har nok midler til å dekke alle krav fullt ut. Dette taler også for å begrense klageadgangen som foreslått ovenfor.

Som tilfellet er for forvaltningsloven kapittel V vil det også for klagereglene vedkommende variere hvor godt disse passer på garantiordningens vedtak, avhengig av hva slags vedtak det gjelder. Når det gjelder muligheten for i stor utstrekning å differensiere mellom forskjellige typer vedtak i forhold til forvaltningslovens anvendelse, kan det medføre en uoversiktlig regulering som kan være vanskelig å forholde seg til. I avgjørelsen av anvendelsen av forvaltningsloven bør det derfor være hensynet til de dekningsberettigede og deres behov for rask dekning av forsikringskravene som er det sentrale. Dette hensynet er med på å begrunne forslaget som i stor grad begrenser forvaltningslovens anvendelse på garantiordningens virksomhet, særlig i forhold til vedtak av betydning for garantiordningens medlemmer.

Rent lovteknisk foreslås det at det angis hvilke konkrete bestemmelser i forvaltningsloven som får anvendelse, jfr. forskriftutkastet § 1-3. Siden det foreslås at klageadgangen begrenses til vedtak om avslag på utbetaling, anses det hensiktsmessig at dette også tas inn i bestemmelsen om utbetaling fra garantiordningen, jfr. forskriftutkastet § 5-3.

10 SÆRLIGE REGLER FOR FILIALER OG SAMORDNING MED UTENLANDSKE GARANTIORDNINGER OG TILSYNSMYNDIGHETER

Når det gjelder norske filialer av utenlandske forsikringsselskaper kan det være behov for enkelte særlige regler for gjennomføringen av medlemskapet, samt en viss samordning mellom den norske garantiordningen og eventuelle garantiordninger i hjemstaten og mellom Kredittilsynet og hjemstatens tilsynsmyndigheter.

Behovet for samordning gjelder både i og utenfor EØS-området, men vil variere avhengig av hvilket tilsynssamarbeid som foreligger mellom Kredittilsynet og hjemstatens tilsynsmyndigheter. Også behovet for samordning med utenlandske garantiordninger vil variere avhengig av graden av forskjeller i beløpsmessig dekningsomfang og hvilke forsikringer som omfattes. Det foreslås derfor regulering gjennom bilaterale avtaler, tilsvarende som for filialer som knytter seg til Bankenes sikringsfond.

Når det gjelder hva som skal reguleres i avtalene som garantiordningen og Kredittilsynet inngår, er det naturlig å ta utgangspunkt i den arbeids- og ansvarsfordelingen mellom disse organene som gjelder i forhold til norske forsikringsselskaper. Det tilligger til enhver tid Kredittilsynet å foreta en vurdering av om et selskap anses skikket til å drive virksomhet. Dersom det oppstår vanskeligheter hos et forsikringsselskap er det Kredittilsynet som varsler etter banksikringsloven § 4-3 og Finansdepartementet som vurderer om selskapet kan sikres videre drift eller settes under offentlig administrasjon. Dersom banken settes under offentlig administrasjon oppnevner Kredittilsynet et administrasjonsstyre som sørger for at kravshaverne identifiseres og forbereder grunnlaget for utbetalinger til de dekningsberettigede. Administrasjonsstyret vil i samarbeid med garantiordningen foreta utbetalinger til de dekningsberettigede, etter Kredittilsynets beslutning. Etter Kredittilsynets oppfatning bør samme prinsipper for ansvarsfordeling legges til grunn mellom de berørte aktører så langt de passer og lar seg gjennomføre i relasjon til filialer.

Når det gjelder EØS-filialer foreslås det i § 2-2 på visse vilkår unntak fra plikten til medlemskap i den norske garantiordningen. Det foreslås ikke noe tilsvarende unntak for filialer av selskaper utenfor EØS-området, men i den grad slike selskaper også er medlem av en garantiordning i hjemstaten, kan det være behov for en samordning mellom garantiordningene. Forannevnte unntaksregel for EØS-filialer gjelder bare så lenge medlemskapet i hjemstatens garantiordning ikke endres eller opphører, og filialen pålegges en

varslingsplikt dersom det skjer. Det kan imidlertid også være behov for en avtale med hjemstaten som sikrer Kredittilsynet informasjon dersom det skjer.

I forhold til EØS-filialer som ikke er unntatt fra medlemskap bør det i alle tilfeller foreligge en avtale mellom Kredittilsynet og hjemlandsmyndighetene som sikrer tilgang på tilstrekkelig informasjon til å kunne foreta innkalling av beløp i en situasjon der filialen skal bidra til ordningen. For å kunne beregne det enkelte selskaps bidragsplikt til garantiordningen bør det imidlertid også være et rapporteringskrav for filialene der de rapporterer årlig brutto opptjent premie i den norske filialen. Før utligning faktisk skjer vil Kredittilsynet kunne ha mulighet for å få denne informasjonen kvalitetsjekket hos hjemlandstilsynet. Filialene rapporterer i dag premieinntekter til statistiske formål, og det må antas at belastningen knyttet til en rapportering som også identifiserer poliser som faller innenfor garantiordningens dekningsområde ikke er særlig byrdefull. Det foreslås derfor en slik årlig rapporteringsplikt, jfr. forskriftsutkastet § 7-1.

I en situasjon der et utenlandsk selskap ikke er i stand til å gjøre opp de forsikringsforpliktelsene som er pådratt gjennom filialen i Norge slik at en utbetaling fra garantiordningen aktualiseres, vil det være nødvendig å ha en kontakt med myndighetene i selskapets hjemland, herunder å få bekreftet at selskapet ikke er i stand til å gjøre opp sine forpliktelser, at det er satt i gang administrasjons- eller konkursbehandling av selskapet m.v. Som omtalt i punkt 6.2 er det også behov for å sikre garantiordningen informasjon om forsikringskravene som grunnlag for styrets vedtak om utbetaling fra garantiordningen.

Det kan også være hensiktsmessig å ha retningslinjer som angir hvordan krav som omfattes av både den norske garantiordningen og hjemstatens garantiordning skal behandles. Dette gjelder særlig spørsmål knyttet til dekningsomfang og oppgjør, for eksempel hvilke krav som dekkes av ordningene, hvilke av ordningene som skal foreta utbetaling i første hånd, eventuell tilbakebetaling fra den andre ordningen m.v. Tilsvarende vil det kunne være behov for samordning med garantiordninger i de tilfeller hvor norske selskaper driver skadeforsikring i utlandet. Etter Kredittilsynets oppfatning er det antagelig mest hensiktsmessig at dette delvis reguleres i en avtale mellom den norske garantiordningen og hjemstatenes garantiordning.

Hensynet til de sikrede tilsier at disse i utgangspunktet kan holde seg til den norske garantiordningen og få dekket sitt krav derfra, og at det etter utbetalingen skjer en nærmere fordeling av ansvaret. Hensynet til de bidragspliktige tilsier at det skjer et etteroppgjør mellom garantiordningene, slik at ikke den norske garantiordningen bærer hele belastningen for krav som også er dekket av hjemstatens garantiordning.

I forskrift 6. juli 2005 nr. 802 om EØS-filialers medlemskap i innskuddsgarantiordningen i Bankenes sikringsfond (tilleggsdekning) §§ 4 og 5 er det gitt bestemmelser om avtaler mellom henholdsvis hjemlandets sikringsordning og Bankenes sikringsfond, og hjemlandets tilsynsmyndigheter og Kredittilsynet. I forskriftens § 6 er det en bestemmelse om videreformidling av informasjon fra Kredittilsynet til Bankenes sikringsfond og i § 7 er det en bestemmelse om Kredittilsynets rolle i en administrasjons- eller konkurssituasjon. Bestemmelsene som foreslås tatt inn i forskriften om garantiordningen for forsikring er i stor utstrekning basert på disse bestemmelsene.

11 OVERGANGSREGLER

Etter Kredittilsynets oppfatning kan det være behov for visse overgangsbestemmelser i forbindelse med at de nye reglene i banksikringsloven kapittel 2A og forskriftene trer i kraft.

Det er for tiden ett selskap under offentlig administrasjon, Star Forsikring AS u.o.a. (Star). Selskapet ble satt under offentlig administrasjon i 1993 og arbeidet i administrasjonsboet pågår fortsatt. Fra garantiordningens side er det senest i desember 2005 vedtatt utbetalinger til dekningsberettigede. Det er nylig foretatt en forhåndsutlodning i administrasjonsboet, men det må antas at boarbeidet fortsatt vil pågå i noe tid fremover. Det kan ikke utelukkes at det fortsatt vil rettes forsikringskrav mot administrasjonsboet som også skal dekkes av garantiordningen. Dette medfører etter Kredittilsynets oppfatning et behov for å regulere i hvilken utstrekning de nye reglene skal få anvendelse på krav mot forsikringsselskaper som er under offentlig administrasjon ved lovens ikrafttredelse.

De nye reglene vil medføre en vesentlig innsnevring av garantiordningens dekningsområde. Det foreslås imidlertid at disse reglene ikke kan gjøres gjeldende i forhold til dekningsberettigede etter krav mot Star. Det foreslås også utfyllende regler om utbetalinger fra garantiordningen, herunder om delutbetalinger, avkortning av krav og dekning av rentekrav. I forhold til sikrede i Star har garantiordningen dekket renter påløpt frem til forsikringens forfall. Kredittilsynets forslag innebærer at renter ikke skal dekkes i det hele tatt, med unntak for boligforsikringer og tvungne ansvarsforsikringer. Etter de gjeldende reglene er heller ikke avkortningsadgangen regulert, men garantiordningen har foretatt avkortning av krav i enkelte tilfeller. Av hensyn til likebehandling av dekningsberettigede i Star foreslår Kredittilsynet imidlertid at den foreslåtte reguleringen av utbetalingene ikke gis anvendelse på krav knyttet til Star.

Dersom det etter ikrafttredelsen av de nye reglene skulle bli aktuelt for garantiordningen å innkalle kapital for å dekke ytterligere krav fra dekningsberettigede i Star, legger Kredittilsynet videre til grunn at innkalling bør skje basert på samlede premieinntekter fra direkte skadeforsikring, ikke bare basert på premieinntekter fra forsikringer som etter de nye lovbestemmelsene er omfattet. Dette innebærer at de gjeldende reglene fortsatt vil få anvendelse i forhold til innkalling av kapital og at selskaper som ikke er medlemmer av garantiordningen etter de nye reglene også må bidra dersom de er medlem etter de gjeldende reglene.

Selv om overgangsbestemmelser kun er aktuelt i forhold til Star foreslår Kredittilsynet reglene formuleres generelt slik at de gjelder i forhold til forsikringsselskaper som ble satt under offentlig administrasjon før lovens og forskriftenes ikrafttredelse.

12 MERKNADER TIL DE ENKELTE BESTEMMELSER

I den grad forslaget til forskriftsbestemmelser er identisk med Kredittilsynets lovforslag fra 1999, er også merknadene til de enkelte bestemmelser i stor utstrekning identisk med det som fremkommer i Kredittilsynets høringsnotat fra 1999.

Kapittel 1 Garantiordningens virkeområde

Til § 1-1 Forsikret risiko som består her i riket

Første ledd avgrenser garantiordningens virkeområde til at den ikke dekker krav som gjelder en forsikret risiko som ikke består her i riket, noe som også fremgår av banksikringsloven § 2A-1 annet ledd.

Annet ledd inneholder en nærmere presisering av når en forsikret risiko anses for å bestå her i riket. Etter *bokstav a)* anses en forsikret risiko å bestå her i riket ved forsikring av fast eiendom som ligger her i riket. Det samme gjelder innbo som er dekket av samme forsikringsavtale som den faste eiendommen. Etter *bokstav b)* anses den forsikrede risiko ved forsikring av transportmidler å bestå her i riket når transportmiddelet er registrert her i riket.

I *bokstav c)* fremgår det at forsikring som dekker risikoer i forbindelse med reiser eller ferier anses å bestå her i riket dersom forsikringen er tegnet her og avtalen har en varighet på maksimalt fire måneder. Dette vil for eksempel gjelde slik reiseforsikring som en utenlandsk statsborger eller en person bosatt i utlandet tegner i Norge. Selv om forsikringstilfellet deretter oppstår i utlandet vil risikoen være dekket av garantiordningen. Ved reiseforsikringer med varighet over fire måneder må forsikringstaker har sitt vanlige bosted i Norge dersom den forsikrede risiko skal anses å bestå i Norge, jfr. annet ledd bokstav d).

Ved annen forsikring enn forsikring som nevnt i bokstav a) – c), anses den forsikrede risiko å bestå her i riket når forsikringen dekker en forsikringstaker eller sikret som har sitt vanlige bosted her i riket, jfr. *bokstav d)*. Det samme gjelder når forsikringstaker eller sikret er en juridisk person og virksomheten som forsikringsavtalen gjelder befinner seg her i riket.

Forslaget til forskriftstekst og kommentarene til denne bygger i det vesentlige på Kredittilsynets lovforslag fra 1999. Det er foretatt en mindre omredigering av forskriftsteksten, uten at det innebærer noen realitetsendringer.

Til § 1-2 Forsikret risiko som ikke dekkes av garantiordningen

Bestemmelsen avgrenser garantiordningens dekningsområde ut fra formålet om at den bør være en sikkerhet for privatpersoner og mindre næringsdrivende som ikke kan forutsettes selv å ha, eller er i stand til å skaffe seg, den kompetanse som er nødvendig for å vurdere et forsikringsselskaps soliditet.

Kredittforsikringer omfattes ikke av garantiordningen, jfr. *første ledd nr. 1*. Hvilke forsikringer som regnes som kredittforsikringer følger av forskrift av 21. november 1989 nr. 1166. Det følger av forsikringsloven § 1-3 annet ledd første punktum at skadeforsikringsselskaper ikke kan drive kredittforsikring. Dette gjelder imidlertid ikke for utenlandske forsikringsselskaper med filial i Norge, jfr. forsikringsloven § 14-1 tredje ledd siste punktum. For utenlandsk forsikringsselskap med filial i Norge som tilbyr både skadeforsikring og kredittforsikring i samme selskap, vil det bare være skadeforsikringsdelen som faller inn under garantiens dekningsområde.

Det følger av forsikringsloven § 1-3 annet ledd annet punktum at skadeforsikringsselskaper etter tillatelse fra Kredittilsynet også kan overta livsforsikringer i form av rene risikoforsikringer av høyst ett års varighet. Det fremgår av *første ledd nr. 2* at slik forsikring unntas fra garantiordningens dekningsområde, noe som innebærer at det kun er skadeforsikringer som omfattes.

Når det gjelder unntakene i *første ledd nr. 3, 4 og 5* for energiforsikringer, luftfartsforsikringer og sjøforsikringer, vises det til de generelle kommentarene under punkt 2.5 og det vises til punkt 2.3.4 når det gjelder *første ledd nr. 6* om næringslivsforsikringer. Når det gjelder begrensningen på 20 millioner kroner for hvert krav for hver sikret for hvert skadetilfelle i *første ledd nr. 7*, vises det til punkt 2.7.

Det følger av forskriftsutkastets § 2-1 tredje ledd bokstav a) at *egenforsikringsselskaper* ikke skal være medlemmer av garantiordningen. Begrunnelsen er den tilknytningen som forutsettes å være mellom forsikringsselskapet og forsikringstaker. Når selskapet ikke er medlem av ordningen vil, heller ikke krav mot selskapet være sikret av ordningen. Unntaket i § 1-2 *første ledd nr. 8* gjelder direkte forsikringsavtaler som er inngått av et annet forsikringsselskap enn egenforsikringsselskapet, men hvor det "frontende" selskap reassurerer 100 prosent av risikoen i egenforsikringsselskapet. Også i disse tilfeller forutsettes forsikringstaker å ha en tilknytning til det reassurerende selskap. Det vises for øvrig til kommentarene under punkt 2.3.2.

Det følger av *første ledd nr. 9* at krav fra offentlige organer ikke dekkes av garantiordningen. Med offentlige organer menes ethvert organ for stat og kommune. Offentlige eide selskaper omfattes derimot ikke, men kan falle utenfor garantiordningens dekningsområde etter *første ledd nr. 6*. Det vises for øvrig til kommentarene under punkt 2.3.7.

Det følger av *annet ledd* at garantiordningen til tross for unntakene i første ledd dekker tvungen ansvarsforsikring, og det vises til de generelle kommentarene under punkt 2.3.6.

I *tredje ledd* er det bestemt at garantiordningen ikke dekker mer enn 90 % av hver enkelt krav, men det gjøres unntak for boligforsikring og tvungen ansvarsforsikring, hvor det gis 100 % dekning. Det vises til generelle kommentarene under punkt 2.8.

Forslaget til forskriftstekst og kommentarene til denne bygger i det vesentlige på Kredittilsynets lovforslag fra 1999, samt brevet av 22. oktober 2004.

Til § 1-3 Anvendelse av offentlighetsloven og forvaltningsloven

Første ledd bestemmer at offentlighetsloven får anvendelse på garantiordningens virksomhet. Det fremgår av *annet ledd* at forvaltningsloven ikke gjelder, med unntak for kapittel II, §§ 13 – 13f, §§ 18-21 og § 35. Det vises til de generelle kommentarene i punkt 9.

Kredittilsynet foreslår at begrunnelse- og underretningssplikten samt klageadgangen begrenses til vedtak om helt eller delvis avslag på utbetaling fra garantiordningen. Når det gjelder klageadgangen vises det også til § 5-3 siste ledd og kommentarene til denne bestemmelsen.

Kapittel 2 Medlemskap i garantiordningen

Til § 2-1 Medlemskap

Bestemmelsens *første ledd første punktum og annet ledd* er en gjengivelse av lovens § 2A-3 første og annet ledd om hvem som skal være medlemmer av garantiordningen. I *første ledd annet punktum* er det presisert at også livsforsikringsselskaper som kan tilby skadeforsikringsprodukter er medlemmer av garantiordningen. Dette innebærer at garantiordningen i utgangspunktet dekker alle direkte skadeforsikringer som omfattes av § 1-1 og § 1-2, uavhengig av type selskap som tilbyr forsikringen. Det vises forøvrig til punkt 3.6 om bakgrunnen for denne tilføyselsen.

I *tredje ledd* er det gjort noen unntak fra pliktig medlemskap i garantiordningen. Unntaket i *bokstav a)* gjelder egenforsikringsselskaper og det vises til kommentarene under punkt 3.3. Under *bokstav b)* er det gjort unntak for visse gjensidige forsikringsselskaper. Dette er en videreføring av bestemmelsen i gjeldende forskrift 8. september 1989 nr. 929 om skadeforsikringsselskapenes garantiordning § 1 annet ledd. Det er to kumulative betingelser for at gjensidige selskaper ikke skal omfattes av garantiordningen. For det første må selskapet ha rett til å foreta etteravregning overfor forsikringstakerne, dvs. at slik etteravregning må være vedtektsfestet. For det andre må det faktisk foretas en slik årlig etteravregning. Dersom disse vilkårene ikke er oppfylt, skal det gjensidige selskapet være medlem av garantiordningen. I *tredje ledd bokstav c)* er det gjort unntak for selskaper som ikke dekker noe risiko som er omfattet av garantiordningens dekningsområde.

Det følger av *fjerde ledd* at unntakene ikke kommer til anvendelse hvis et selskap som nevnt i tredje ledd dekker ansvarsforsikring som er tegnet for å oppfylle pålegg gitt i eller i medhold av lov, såkalt tvungen ansvarsforsikring. Etter gjeldende regler er samtlige gjensidige forsikringsselskaper som dekker trafikksforsikring medlemmer av garantiordningen, jfr. § 1 tredje ledd i forskriften om skadeforsikringsselskapenes garantiordning. Kredittilsynets forslag innebærer at alle som er beskyttet av bestemmelser om tvungen ansvarsforsikring gis den ekstra sikkerheten som garantiordningen representerer, ved at forsikringsgiver er medlem av garantiordningen. Det vises til kommentarene i punkt 2.3.6.

Til § 2-2 Unntak for filialer av forsikringsselskap med hovedsete i annen EØS-stat

Det fremgår av *første ledd* at det ikke er pliktig medlemskap i den norske garantiordningen for EØS – filialer som er medlem av en garantiordning i hjemstaten som i tilnærmet samme utstrekning dekker forsikringer som faller inn under den norske ordningen. Dette må dokumenteres overfor Kredittilsynet, som tar stilling til om vilkårene for unntak er oppfylt.

Dersom den utenlandske garantiordningens dekningsområde er mer omfattende enn den norske er unntak fra medlemskap uproblematisk. Kredittilsynet ser imidlertid at vilkåret ”i tilnærmet samme utstrekning” ellers kan skape avgrensingsproblemer med hensyn til om en filial er unntatt eller ikke hvis den utenlandske ordningens dekningsområde er snevrere enn den norske garantiordningens dekningsområde. Det kan imidlertid ikke stilles krav om et helt identisk dekningsområde, noe som antagelig ikke vil forekomme. Den særstilling som er gitt boligforsikringer og tvungne ansvarsforsikringer tilsier at slike forsikringer fullt ut må være omfattet av hjemstatens garantiordning for at det kan gjøres unntak. Forbrukerhensyn står sentralt i avgrensningen av dekningsområdet for den norske ordningen og det bør derfor kreves at alle forsikringer tegnet av privatpersoner må omfattes av den utenlandske garantiordningen og med en eventuell øvre beløpsgrense og/eller dekningsprosent i noenlunde samme størrelsesorden som den norske. Det kan imidlertid antas at de største forskjellene vil

gjelde dekningen av næringslivsforsikringer, hvor det nok bør godtas noe større forskjell i dekningsområde. Det må i det konkrete tilfellet foretas en helhetsvurdering av dekningsområdet.

Det antas imidlertid at det i praksis ikke vil være mange filialer som kan unntas fra medlemskap i den norske garantiordningen. Så vidt Kredittilsynet kjenner til er det ikke mange land med en garantiordning som også omfatter forsikret risiko i Norge.

Av *annet ledd* fremgår det at unntaket fra pliktig medlemskap bare gjelder så lenge forsikringsselskapets medlemskap i hjemlandets garantiordning ikke er opphørt eller endret på en slik måte at vilkårene i første ledd ikke lenger er oppfylt, det vil si at den ikke i tilnærmet samme utstrekning dekker forsikringer som er omfattet av den norske garantiordningen. Filialen plikter å varsle Kredittilsynet dersom det skjer. Det kan også være hensiktsmessig at Kredittilsynet inngår en avtale med hjemstatens tilsynsmyndigheter, jfr. punkt 10, og det kan i denne forbindelse være naturlig å sikre at Kredittilsynet blir varslet dersom det skjer endringer i medlemskapet i hjemstatens garantiordning, jfr. forskriftsutkastet § 7-3 bokstav b).

Kapittel 3 Medlemmenes opplysningsplikt overfor forsikringstakeren

Til § 3-1 Opplysningsplikt

Paragrafen gir regler om medlemmenes informasjonsplikt til forsikringstakeren om hvilken garantiordning som gjelder for virksomheten og om hvilken garanti for forsikringsforpliktelsene ordningen gir. Opplysningsplikten gjelder for alle medlemmene, herunder filialer av utenlandske foretak. Informasjonen skal gis på norsk og på en lett forståelig måte. Informasjonen skal videre være skriftlig, og dersom forsikringstakeren samtykker til det kan informasjonen gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon.

Kapittel 4 Medlemmenes ansvar overfor garantiordningen

Til § 4-1 Premieinntekter som skal inngå i beregningsgrunnlaget

I lovens § 2A- 4 første ledd er det bestemt at et medlems maksimale ansvar overfor garantiordningen hvert år skal være 1,5% av summen av medlemmets opptjente bruttopremie de siste tre regnskapsår før innkallingsåret ved direkte skadeforsikring som omfattes av garantiordningen. I forskriftsutkastet § 4-1 foreslås det at det kan gjøres unntak for enkelte forsikringspremier fra direkte skadeforsikring som lar seg identifisere etter eksisterende rapporteringssystemer. Det gjelder energiforsikringer, luftfartsforsikringer og sjøforsikringer, unntatt kystkasko, jfr. vedlegg A til utfyllende forskrift om forsikringstekniske avsetninger mv. Når det for øvrig gjelder forholdet til forskriftsutkastet § 1-2, finnes det ikke nødvendig å særskilt nevne at det skal gjøres unntak for premie fra kredittforsikring og livsforsikring, da det fremgår uttrykkelig av ordlyden i lovens § 2A-4 at det er premie fra "direkte skadeforsikring".

Som det fremgår av de generelle kommentarene i punkt 5, er formålet at det skal være størst mulig samsvar mellom garantiordningens dekningsområde og premieinntektene som tas med i beregningsgrunnlaget. Samtidig må det være praktisk mulig for forsikringsselskapene å foreta en slik avgrensning, uten at det er nødvendig å innføre nye krav til identifisering av premieinntekter. De øvrige forsikringene som er foreslått unntatt fra garantiordningens dekningsområde § 1-2 gjøres det av denne grunn ikke unntak for i forskriftutkastet § 4-1.

Til § 4-2 Medlemmenes avsetninger

Første til fjerde ledd er en videreføring av gjeldende rett og innebærer at hvert medlem skal avsette 1% årlig av direkte opptjent bruttopremie i Norge inntil summen av avsatte midler utgjør 1½% av summen av opptjent brutto premieinntekt i Norge de siste 3 år, med fradrag for premieinntekter fra forsikringer som nevnt i § 4-1. Den samlede avsetning skal til enhver tid tilsvare overnevnte volum.

Det fremgår av *femte ledd* at reglene om avsetninger ikke gjelder for filialer av EØS-selskaper. En plikt til å foreta avsetninger for dette formål kan imidlertid følge av hjemstatens regler. Om EØS-selskapenes stilling vises det for øvrig til punkt 5.3.

§ 4-3 Innbetaling til garantiordningen

Det foreslås i denne bestemmelsen at selskapene, i en innkallingssituasjon, kan velge gjøre fradrag i premieinntekter for alle forsikringer som etter § 1-1 og § 1-2 faller utenfor garantiordningens dekningsområde, uavhengig av faktiske avsetninger og bestemmelsen i § 4-1. Bestemmelsen må ses i sammenheng med at selskapene ikke har systemer for å skille ut og rapportere premieinntekter fra alle de forsikringer som er foreslått unntatt fra garantiordningens dekningsområde. Selskapene plikter å foreta årlige avsetninger og det antas at det ikke vil være regningssvarende at selskapene for dette formålet skal foreta en nøyaktig opptelling av forsikringspoliser om omfattes av garantiordningen. Når det derimot er aktuelt å innbetale midler til garantiordningen, foreslås det at selskapene bør ha mulighet til å foreta en slik nøyaktig opptelling dersom de ønsker det. Det antas at det forholdsvis sjelden vil være aktuelt å foreta innbetalinger, slik at en slik løsning kan være regningssvarende når innkalling først skjer.

Kapittel 5 Utbetaling fra garantiordningen

Til § 5-1 Grunnlaget for garantiordningens vedtak om utbetaling

Det fremgår av denne bestemmelsen at garantiordningen kan basere sin avgjørelse om utbetaling fra garantiordningen på at forsikringskravet er prøvet og godkjent i administrasjonsboet. Bakgrunnen er at det ikke er praktisk mulig for garantiordningen slik denne er organisert selv å foreta en vurdering av hvert enkelt krav som blir fremsatt. Dersom et krav ikke godkjennes i administrasjonsboet er det heller ikke aktuelt for garantiordningen å dekke kravet. Det bestemmes derfor i annet punktum at dersom kravet bestrides av selskapet eller administrasjonsboet, og således nektes godkjent, kan den som fremsetter kravet henvises til å reise sak om kravet. Det forutsettes således at garantiordningen først skal ta stilling til spørsmålet om utbetaling når forsikringsselskapets ansvar og forsikringskravets størrelse og prioritet er endelig avgjort i forhold til forsikringsselskapet/administrasjonsboet. Garantiordningens adgang til å legge administrasjonsboets prøvelse og godkjenning, eventuelt nektelse av å godkjenne et krav, til grunn må ses i sammenheng med forutsetningen om at garantiordningen skal tre inn i de sikrede krav mot selskapet med samme prioritet i den utstrekning krav dekkes av garantiordningen, jfr. banksikringsloven § 2A-6 tredje ledd.

Til § 5-2 Utbetaling gjennom administrasjonsboet

Garantiordningens styre kan inngå en avtale med administrasjonsboet om at alle utbetalinger til de dekningsberettigede skal skje gjennom administrasjonsboet, slik at garantiordningen betaler til boet som igjen utbetaler midlene til de forskjellige dekningsberettigede. Midlene som betales til boet fra garantiordningen for videre fordeling til de dekningsberettigede inngår ikke i boets formuesmasse. Disse midlene bør derfor holdes atskilt fra boets øvrige midler.

Til § 5-3 Garantiordningens dekning av krav

Det fremgår av *første ledd første punktum* at garantiordningen ikke dekker rentekrav, og det vises til kommentarene i punkt 6.3 om bakgrunnen for dette. I *annet punktum* gjøres det unntak for forsikringer knyttet til bolig og tvungne ansvarsforsikringer, slik at rentekrav knyttet til slike forsikringer dekkes av garantiordningen. Unntaket er begrunnet i at man i lovgrunnlaget har vurdert det slik at disse forsikringene står i en særstilling og gis full dekning for så vidt gjelder hovedkravet, mens krav knyttet til andre forsikringer bare dekkes med 90%.

Annet ledd første punktum bestemmer at styret kan fastsette terminer for utbetalingen. Dette vil særlig være aktuelt i tilfeller hvor garantiordningen har presset likviditet og har behov for å foreta utbetalingene over noe tid. I styrets vurderinger bør det tas hensyn til å bidragspliktige, selskapets virksomhet og de dekningsberettigede.

Etter *annet punktum* kan garantiordningen beslutte først å sikre dekning av alle krav på inntil 5 millioner kroner, inkludert eventuelle renter. Beløpet gjelder hvert krav for hver sikret ved hvert skadetilfelle. Har en sikret flere skadetilfeller gjelder det med andre ord en grense på 5 millioner kroner for hvert skadetilfelle. Grensen på 5 millioner er et nettobeløp etter fratrekk av eventuell egenandel. Bestemmelsen er tatt inn som en støtte for garantiordningens likviditetsstyring, og er ikke av betydning for spørsmålet om hva garantiordningen til slutt skal dekke. Den angir derfor ikke et minimumsansvar for garantiordningen i forhold til den enkelte forsikringstaker.

Reglen er i samsvar med det som ble foreslått av Banklovkommisjonen, jfr. dens utkast § 3-6 og Kredittilsynets lovforslag fra 1999 § 2a-7. Her ble imidlertid begrepet "forsikringstilfelle" benyttet, men dette foreslås endret til "skadetilfelle", da dette begrepet benyttes i banksikringsloven § 2A-1 tredje ledd, jfr. også departementets brev av 26. oktober 2005.

Dersom styret finner det nødvendig kan det også beslutte at garantiordningen bare skal dekke deler av et krav, herunder dekning på under 5 millioner kroner, jfr. *annet ledd tredje punktum*. Bestemmelsen tar sikte på tilfeller hvor det er fare for at garantiordningen ikke fullt ut vil kunne ivareta sitt formål og den ikke i overskuelig fremtid er i stand til å kalle inn midler som er tilstrekkelig til å dekke samtlige krav fullt ut. Det følger av *siste punktum* at det i vurderingen tas hensyn til hvem som er dekningsberettiget, hva slags forsikring det dreier seg om og forholdene for øvrig, herunder garantiordningens økonomiske situasjon. Det foreslås i § 1-2 tredje ledd at hver enkelt krav dekkes med 90%, med unntak for tvungne ansvarsforsikringer og boligforsikringer som gis 100% dekning. I en situasjon hvor noen krav må avkortes, er det rimelige å prioritere dekning av sistnevnte type forsikringskrav. Det kan også ses hen til et viktig hensyn bak garantiordningen, nemlig forbrukerbeskyttelse, slik at graden av avkortning ikke er like stor for slike forsikringer som for næringslivsforsikringer.

I *tredje ledd* er det bestemt at vedtak om helt eller delvis avslag på krav om utbetaling fra garantiordningen kan påklages til Finansdepartementet av forsikringstakere, medforsikrede, sikrede eller skadelidte. Garantiordningens mulighet til helt å avslå et krav om utbetaling vil normalt bare være aktuelt dersom det dreier seg om en forsikringsavtale som faller utenfor garantiordningens dekningsområde. Med delvis avslag på krav siktes det til tilfeller hvor garantiordningen har foretatt en avkortning av kravet. For øvrig vises det til kommentarene i punkt 7.5.

Kapittel 6 Garantiordningens styre og dets arbeid

Til § 6-1 Styresekretariat

Bestemmelsen i § 6-1 innebærer en videreføring av gjeldende ordning om at Kredittilsynet er styresekretariat for garantiordningen.

Til § 6-2 Kredittilsynets adgang til å sammenkalle styret

Det følger av paragrafen at Kredittilsynet har rett til å sammenkalle styret når dette finnes nødvendig, og at Kredittilsynet normalt skal sammenkalle styret når det er grunn til å frykte for at et medlem av garantiordningen ikke vil være i stand til å oppfylle sine forpliktelser etter forsikringskontraktene. Det vises for øvrig til punkt 7.2.

Til § 6-3 Adgang til å etablere rammekreditt

I *første ledd* foreslås en ny bestemmelse om at styret skal kunne etablere en rammekreditt for å sikre at garantiordningen til enhver tid har tilstrekkelig likviditet. Erfaringer fra krisehåndtering har vist at det kan være hensiktsmessig at garantiordningen har noen midler til disposisjon straks en særlig situasjon måtte oppstå.

I *annet ledd* gis garantiordningen adgang til å ta opp et likviditetslån dersom innbetalte midler fra medlemmene ikke er tilstrekkelig til å dekke garantiordningens ansvar. Styret må foreta en konkret vurdering i det enkelte tilfelle om adgangen skal benyttes. I vurderingen bør det tas hensyn til de sikrede, garantiordningen og forsikringsselskapet. Det kan ikke tas opp mer lån enn det som følger av formålet med garantiordningen og styret må påse at garantiordningen ikke svekkes vesentlig i sin evne til raskt å kunne treffe tiltak. Dette må også ses i sammenheng med garantiordningens adgang til å fastsette terminer for utbetaling og andre virkemidler knyttet til utbetalingen som kan benyttes som ledd i likviditetsstyringen, jfr. forskriftsutkastet § 5-3.

Kommentarene til denne bestemmelsen bygger i det vesentlige på det som fremkommer i NOU 1995:25 og i Kredittilsynets høringsnotat fra 1999.

Til § 6-4 Årlig rapporteringsplikt

Bestemmelsen pålegger garantiordningen en årlig rapporteringsplikt til Finansdepartementet, Kredittilsynet og garantiordningens medlemmer om virksomheten og den økonomiske stillingen. Redegjørelsen for den økonomiske stillingen bør inkludere en oversikt over hva garantiordningen har av midler, hva den har mottatt og hva den har brukt av midler i løpet av året. Det er foreslått at redegjørelsen sendes ut innen utgangen av januar hvert år.

Til § 6-5 Styrets ansvar

Det fremgår av *første ledd* at garantiordningens medlemmer og de dekningsberettigede kan kreve at styrets medlemmer erstatter tap som de forsettlig eller uaktsomt har voldt den under utførelsen av sin oppgave. Bestemmelsen er et utslag av den alminnelige reglen om at en må erstatte skader en har voldt ved uaktsomhet, og utelukker ikke andre saksøkte, andre saksøkere eller andre ansvarsgrunnlag.

Dersom styret tegner styreansvarsforsikring er det bestemt i *annet ledd* at forsikringspremien anses som en kostnad knyttet til driften av garantiordningen, jfr. banksikringsloven § 2A-5.

Kapittel 7 Gjennomføring av filialers medlemskap og samordning med andre garantiordninger og hjemstatens myndigheter

Til § 7-1 Rapporteringsplikt for selskap med hovedsete i annen EØS-stat

I henhold til denne bestemmelsen pålegges EØS-filialene en rapporteringsplikt om brutto opptjent premie knyttet til direkte skadeforsikring i Norge. Dette er nødvendig for å kunne beregne det enkelte selskaps bidragsplikt til garantiordningen, da EØS-filialene ellers ikke foretar løpende rapportering til vertslandsmyndighetene. Filialer fra stater utenfor EØS underlegges enn mer omfattende rapportering enn EØS-filialene, og en slik eksplisitt hjemmel er derfor ikke nødvendig i forhold til disse. Om bakgrunnen for bestemmelsen vises det for øvrig til kommentarene under punkt 10.

Til § 7-2 Avtale mellom forsikringsselskaperens garantiordning og hjemstatens garantiordning

Bestemmelsen har betydning i forhold til filialer av utenlandske forsikringsselskaper som også er medlem av en garantiordning i hjemlandet. Dette er aktuelt først og fremst for filialer av selskaper utenfor EØS-området. Når det gjelder EØS-filialer er disse på visse vilkår unntatt fra pliktig medlemskap i den norske garantiordningen dersom de er medlem av en garantiordning i hjemstaten. Det kan imidlertid være aktuelt med en slik avtale dersom det ikke er tilstrekkelig samsvar i dekningsområdet mellom den norske og hjemstatens garantiordning til at det kan gjøres unntak.

Det som avtalen først og fremst bør regulere er hvilke krav som er dekket av begge ordningene og hvordan den endelige ansvarsfordelingen mellom garantiordningene skal være, jfr. *bokstav a) og c)*. Avtalen bør også sikre garantiordningen den informasjon som er nødvendig for å kunne beregne dekningsforpliktelsene i situasjoner der slike forpliktelser utløses, jfr. *bokstav b)*.

Til § 7-3 Avtale mellom Kredittilsynet og hjemstatens myndigheter

Kredittilsynet skal også søke å inngå et samarbeid med tilsynsmyndighetene i hjemlandet til filialer av utenlandske forsikringsselskaper. Hvorvidt det er behov for særskilte avtaler og omfanget av disse, er avhengig av det eksisterende samarbeidet mellom Kredittilsynet og hjemstatens tilsynsmyndigheter.

I *bokstav a)* fremgår det at avtalen bør sikre at Kredittilsynet får nødvendig informasjon for å kontrollere filialens brutto premieinntekter i Norge knyttet til direkte skadeforsikring som omfattes av garantiordningen. Det foreslås at filialene pålegges en rapporteringsplikt om dette, jfr. § 7-1, men Kredittilsynet bør ha en mulighet til å kvalitetskontrollere opplysningene hos hjemstatstilsynet.

Det følger av *bokstav b)* at avtalen bør sikre at Kredittilsynet varsles ved endring eller opphør av medlemskap i hjemstatens garantiordning for EØS-filial som er unntatt fra medlemskap etter § 2-2. Filialen er selv pålagt en varslingsplikt om dette, men det kan være behov for å sikre slik informasjon også fra hjemstaten, for eksempel dersom ikke filialen selv oppfyller varslingsplikten. Endring av medlemskapet i hjemstatens garantiordning kan også medføre medlemskap i den norske ordningen som foranlediger behov for samordning.

Avtalen bør også sikre Kredittilsynet opplysninger om forsikringsselskapets og særlig filialens soliditet og om vesentlige negative utviklingstrekk hos forsikringsselskapet og/eller dets filial, jfr. *bokstav c) og d)*. Dette er av særlig betydning i forhold til EØS-filialer som er

underlagt tilsyn fra hjemstatens myndighet. Kredittilsynet har derfor ikke gjennom sitt ordinære tilsyn samme kontrollmulighet i forhold til disse filialene som i forhold til selskaper som er underlagt Kredittilsynets fullstendige tilsyn. EØS-filialene kan heller ikke pålegges å foreta avsetninger, og disse bestemmelsene vil da bidra til at Kredittilsynet får en viss oversikt over filialmedlemmets evne til å betale inn midler til garantiordningen dersom det skulle bli aktuelt med innkalling av midler.

Det følger av *bokstav e)* at avtalen også bør inneholde en bestemmelse om varsling til Kredittilsynet dersom forsikringsselskapet tas under offentlig administrasjon, konkursbehandling eller lignende i hjemstaten. Dette vil normalt også ha betydning for filialen og kan medføre at den ikke lenger er i stand til å oppfylle sine forsikringsforpliktelser og at garantiordningen må tre i funksjon.

Til slutt er fastsatt i *bokstav f)* at avtalen bør sikre Kredittilsynet tilstrekkelige opplysninger til å ivareta sine oppgaver etter § 7-5.

Til § 7-4 Videreformidling av informasjon fra Kredittilsynet til garantiordningen

Det forutsettes i forskriftsutkastet § 7-2 og § 7-3 at garantiordningen og Kredittilsynet bør inngå avtaler med henholdsvis hjemstatens garantiordning og tilsynsmyndigheter som sikrer garantiordningen og Kredittilsynet nærmere angitte opplysninger. Reguleringen av hva avtalene bør sikre til henholdsvis garantiordningen og Kredittilsynet informasjon om er basert på den arbeids- og ansvarsfordeling mellom disse som lovgivningen ellers legger opp til for så vidt gjelder norske forsikringsselskaper. Det antas å være mest nærliggende at Kredittilsynet mottar informasjon av betydning for medlemskap eller eventuelt unntak for EØS-filialer, omfanget av bidragsplikten ved innkalling, jfr. rapporteringsplikten i § 7-1 og omfanget av dekningsforpliktelser, men at det videreformidles til garantiordningen når det er nødvendig for utførelsen av garantiordningens oppgaver.

Til § 7-5 Kredittilsynets rolle i en administrasjons- eller konkurssituasjon

Utformingen av § 7-4 bygger på forskrift om tilleggsdekning for EØS-filialer § 7 som regulerer Kredittilsynets rolle i en administrasjons- eller konkurssituasjon hos en filial av en utenlandsk kredittinstitusjon. Bestemmelsen må ses i sammenheng med at banksikringslovens kapittel 4 om offentlig administrasjon ikke gjelder for filialer av utenlandske forsikringsselskaper fra EØS-området og i visse tilfeller bare så langt den passer for filialer fra land utenfor EØS-området, jfr. forsikringsloven § 14-6. Det foreslås imidlertid at enkelte bestemmelser gitt for å sikre forsikringstakere i en administrasjons- eller konkurssituasjon også får anvendelse i forhold til filialer av utenlandske selskaper som er under administrasjon eller konkursbehandling. Det bestemmes derfor i *annet ledd* at filialen ikke kan tegne nye eller fornye forsikringer uten Kredittilsynets tillatelse, jfr. banksikringsloven § 4-11 første ledd og i *tredje ledd* at Kredittilsynet skal konsultere hjemlandets tilsynsmyndigheter før godkjenning av utbetaling til forsikringstakerne etter banksikringsloven § 4-6 første ledd bokstav d). For øvrig er det slått fast at Kredittilsynet skal sikre at interessene til forsikringstakerne i filialen blir ivaretatt, jfr. *første ledd*.

Kapittel 8 Overgangsbestemmelser

Til § 8-1 Overgangsbestemmelser

Det fremgår av denne bestemmelsen at dersom det fremmes krav mot garantiordningen knyttet til selskaper som ble satt under offentlig administrasjon før ikrafttreddelsen av de nye reglene, får de eksisterende reglene anvendelse i forhold til hvilke forsikringskrav som dekkes, utbetalingene fra garantiordningen, hvem som er bidragspliktige og beregningsgrunnlaget for innkalling av kapital. Dette innebærer at det også dekkes krav som ikke vil bli dekket etter de nye reglene og eventuell innkalling av kapital skjer på basis av samlede direkte premieinntekter i Norge og også fra selskaper som etter de nye reglene ikke lenger er medlemmer av garantiordningen.

13 UTKAST TIL FORSKRIFT

Forskrift om garantiordning for skadeforsikring

Fastsatt av Finansdepartementet xx.yy.2006 med hjemmel i lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker, forsikringsselskaperens garantiordninger og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner § 2A-1 annet, tredje og fjerde ledd, § 2A-2 fjerde ledd, § 2A-3 tredje ledd, § 2A-4 første og annet ledd, § 2A-6 annet ledd og § 2A-7, lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler § 2-4 og forskrift 22. september 1995 nr. 827 om forsikringstjenesteytelser og etablering av filial av forsikringsselskap med hovedsete i annen stat i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet m.m. § 12.

Kapittel 1 Garantiordningens virkeområde

§ 1-1 *Forsikret risiko som består her i riket*

Garantiordningen dekker ikke krav som gjelder en forsikret risiko som ikke består her i riket.

En forsikret risiko anses for å bestå her i riket

- a) ved forsikring av fast eiendom eller fast eiendom med innbo som er dekket av samme avtale, når eiendommen ligger her i riket
- b) ved forsikring av transportmidler, når transportmidlet er registrert her i riket
- c) ved forsikring som dekker risikoer i forbindelse med reiser eller ferier, dersom forsikringen er tegnet her i riket og avtalen har en varighet på maksimalt fire måneder
- d) ved annen forsikring enn forsikring som nevnt i bokstav a) – c), når forsikringen dekker forsikringstaker eller sikret som har sitt vanlige bosted her i riket eller, dersom forsikringstaker eller sikret er en juridisk person, når den virksomhet som avtalen gjelder befinner seg her i riket

§ 1-2 *Forsikret risiko som ikke dekkes av garantiordningen*

Garantiordningen dekker ikke:

- 1) kredittforsikring
- 2) livsforsikringer som nevnt i lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv § 1-3 annet ledd annet punktum, som skadeforsikringsselskaper kan tilby etter tillatelse fra Kredittilsynet
- 3) energiforsikringer
- 4) luftfartsforsikringer
- 5) sjøforsikring, unntatt når forsikringen gjelder
 - a. skip som ikke er registreringspliktige i henhold til lov 24. juni 1994 nr. om sjøfarten (sjøloven) § 11 annet ledd, eller
 - b. fiskefartøyer opp til og med 50 bruttotonn som er registrert i Skipsregisteret, jfr. sjøloven § 11 første ledd første punktum
- 6) næringslivsforsikringer når forsikringen gjelder foretak som ved avtaleinngåelsen eller senere fornyelser oppfyller minst to av følgende vilkår
 - a. har mer enn 250 ansatte,
 - b. har en omsetning på minst 100 millioner kroner i følge siste årsoppgjør, eller
 - c. har eiendeler i følge siste balanse på minst 50 millioner kroner
- 7) forsikringskrav utover 20 millioner kroner for hvert krav for hver sikret for hvert skadetilfelle
- 8) forsikringskrav som er reassurert i selskap som nevnt i lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonskasser og deres virksomhet mv. § 15-8

(egenforsikringsselskap) når forsikringsavtalen er inngått av en som tilhører den krets som egenforsikringsselskapet er opprettet for

9) forsikringskrav fra offentlige organer

Garantiordningen dekker likevel ansvarsforsikring tegnet for å oppfylle pålegg gitt i eller i medhold av lov (tvungen ansvarsforsikring).

Garantiordningen skal ikke dekke mer enn 90% av hvert enkelt krav. Forsikringer som gjelder bolig og tvungen ansvarsforsikring skal likevel dekkes med 100%.

§ 1-3 *Anvendelse av offentlighetsloven og forvaltningsloven*

Lov 19. juni 1970 nr. 69 om offentlighet i forvaltningen (Offentlighetsloven) får anvendelse på garantiordningens virksomhet.

Lov 10. februar 1967 om behandlingssåten i forvaltningssaker (Forvaltningsloven) kapittel II, §§ 13 – 13f, §§ 18 – 21 og § 35 gjelder for garantiordningen. I forhold til vedtak om helt eller delvis avslag på utbetaling fra garantiordningen gjelder §§ 23-25 og § 27, samt kapittel VI så langt de passer.

Kapittel 2 Medlemskap i garantiordningen

§ 2-1 *Medlemskap*

Forsikringsselskap som er gitt tillatelse til å drive direkte skadeforsikring her i riket, skal være medlem av garantiordningen. Det samme gjelder livsforsikringsselskap med tillatelse til å tilby skadeforsikringsprodukter som nevnt i forskrift 18. september 1995 nr. 797 om inndeling i forsikringsklasser som grunnlag for konsesjonstildeling § 2 klasse nr. 1 og 2, jfr. § 7.

Når et forsikringsselskap med hovedsete i annen EØS-stat driver direkte skadeforsikring gjennom filial etablert her i riket, skal filialen være medlem av garantiordningen.

Følgende selskaper skal likevel ikke være medlem av garantiordningen

- a) selskaper som nevnt i lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. § 15-8, (egenforsikringsselskap),
- b) gjensidige selskaper som har rett til og årlig foretar etteravregning overfor forsikringstakerne, og
- c) selskaper som ikke dekker risiko som faller innenfor garantiordningens dekningsområde i henhold til banksikringsloven § 2A-1 og denne forskrift § 1-1 og § 1-2.

Selskaper som nevnt i tredje ledd skal likevel være medlem av garantiordningen hvis de dekker ansvarsforsikring tegnet for å oppfylle pålegg gitt i eller i medhold av lov (tvungen ansvarsforsikring).

§ 2-2 *Unntak for filialer av forsikringsselskap med hovedsete i annen EØS-stat*

Filialer av forsikringsselskap med hovedsete i annen EØS-stat som driver direkte skadeforsikring her i riket er etter avgjørelse fra Kredittilsynet unntatt fra plikten til medlemskap i garantiordningen dersom forsikringsselskapet er medlem av en garantiordning for skadeforsikring i hjemlandet og det dokumenteres at denne i tilnærmet samme utstrekning dekker forsikringer som faller inn under den norske garantiordningen.

Unntaket fra plikten til medlemskap i den norske garantiordningen gjelder bare så lenge forsikringsselskapets medlemskap i hjemlandets garantiordning ikke er opphørt eller endret på en slik måte at vilkårene i første ledd ikke lenger er oppfylt. Dersom det skjer slike endringer skal filialen straks varsle Kredittilsynet.

Kapittel 3 Medlemmenes opplysningsplikt overfor forsikringstakeren

§ 3-1 *Opplysningsplikt*

Medlemmene av garantiordningen skal skriftlig informere forsikringstakeren om hvilken garantiordning som gjelder for virksomheten og om hvilken garanti for forsikringsforpliktelsene ordningen gir. Informasjon skal gis på norsk og på en lett forståelig måte. Informasjonen kan gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon dersom forsikringstakeren samtykker til dette.

Kapittel 4 Medlemmenes ansvar overfor garantiordningen

§ 4-1 *Premieinntekter som skal inngå i beregningsgrunnlaget*

I beregningsgrunnlaget for medlemmenes ansvar overfor garantiordningen etter banksikringsloven § 2A-4 første ledd første punktum, skal det gjøres unntak for premieinntekter fra energiforsikringer, luftfartsforsikringer, sjøforsikringer unntatt kystkasko og forsikret risiko som ikke består her i riket.

§ 4-2 *Medlemmenes avsetninger*

Hvert medlem skal avsette 1% årlig av direkte opptjent brutto premie som omfattes av § 4-1 inntil summen av avsatte midler utgjør 1½% av summen av slik opptjent brutto premieinntekt i de siste 3 år.

For senere år skal det avsettes manglende beløp eller eventuelt reduseres avsetningen, slik at den samlede avsetning til enhver tid tilsvare det volum som nevnt i første ledd.

Etter innkalling av midler etter banksikringsloven § 2A-5 gir Kredittilsynet regler om gjenoppretting av volumet.

Avkastning av de avsatte midler skal tilfalle selskapet.

Første til fjerde ledd gjelder ikke for filial av forsikringsselskap med hovedsete i annen EØS-stat.

§ 4-3 *Innbetaling til garantiordningen*

Når styret innkaller kapital etter banksikringsloven § 2A-5 kan medlemmene uavhengig av faktiske avsetninger og bestemmelsen i § 4-1 gjøre fradrag for premieinntekter fra alle forsikringer som etter § 1-1 og § 1-2 faller utenfor garantiordningens dekningsområde.

Kapittel 5 Utbetaling fra garantiordningen

§ 5-1 *Grunnlaget for garantiordningens vedtak om utbetaling*

Garantiordningens styre kan basere sitt vedtak om utbetaling på at forsikringskravet er prøvet og godkjent i administrasjonsboet i henhold til reglene i banksikringsloven § 4-10 annet ledd jfr. konkursloven kapittel VII flg. Dersom forsikringskravet bestrides av forsikringsselskapet eller dets administrasjonsbo, kan den som fremsetter kravet henvises til å reise sak mot forsikringsselskapet eller boet.

§ 5-2 *Utbetaling gjennom administrasjonsboet*

Garantiordningens styre kan inngå avtale med administrasjonsboet om at boet skal foreta utbetalinger på garantiordningens vegne. Innbetalinger fra garantiordningen til administrasjonsboet for viderefremføring til dekningsberettigede inngår ikke i administrasjonsboets formuesmasse.

§ 5-3 *Garantiordningens dekning av krav*

Garantiordningen dekker ikke rentekrav. Dette gjelder likevel ikke rentekrav knyttet til forsikring som gjelder bolig og ansvarsforsikring tegnet for å oppfylle pålegg gitt i eller i medhold av lov (tvungen ansvarsforsikring).

Styret kan fastsette terminer for utbetaling. Ved utbetaling fra garantiordningen til dekning av forsikringsforpliktelser kan styret beslutte først å dekke inntil 5 millioner kroner, inkludert renter, av hvert krav for hver sikret ved hvert skadetilfelle. Dersom styret finner det nødvendig kan styret beslutte å bare dekke deler av et krav (avkortning). I vurderingen av om krav skal avkortes og i hvilket omfang tas det hensyn til den dekningsberettigede, type forsikring og forholdene for øvrig.

Vedtak om helt eller delvis avslag på utbetaling fra garantiordningen kan påklages til Finansdepartementet av forsikringstakere, medforsikrede, sikrede eller skadelidte. Reglene i forvaltningsloven kapittel VI gjelder så langt de passer.

Kapittel 6 Garantiordningens styre og dets arbeid

§ 6-1 *Styresekretariat*

Kredittilsynet er styresekretariat for garantiordningen.

§ 6-2 *Kredittilsynets adgang til å sammenkalle styret*

Kredittilsynet har rett til å sammenkalle styret når dette finnes nødvendig. Kredittilsynet skal normalt sammenkalle styret når det er grunn til å frykte for at et medlem av garantiordningen ikke vil være i stand til å oppfylle sine forpliktelser etter forsikringskontraktene.

§ 6-3 *Adgang til å etablere rammekreditt og oppta likviditetslån*

For å sikre garantiordningens likviditet kan styret etablere en rammekreditt.

Dersom innbetalingene fra medlemmene ikke er tilstrekkelig til å dekke garantiordningens ansvar kan det tas opp et likviditetslån.

§ 6-4 *Årlig rapporteringsplikt*

Styret avgir innen utgangen av januar en årsmelding til Finansdepartementet, Kredittilsynet og garantiordningens medlemmer hvor det redegjøres for garantiordningens drift og økonomiske stilling.

§ 6-5 *Styrets ansvar*

Garantiordningens medlemmer og de dekningsberettigede kan kreve at styrets medlemmer erstatter tap som de forsettlig eller uaktsomt har voldt dem under utførelsen av sin oppgave.

Forsikringspremien for eventuell styreansvarsforsikring anses som en kostnad knyttet til driften av garantiordningen.

Kapittel 7 Gjennomføring av filialers medlemskap og samordning med andre garantiordninger og hjemstatens myndigheter

§ 7-1 *Rapporteringsplikt for filialer av selskap med hovedsete i annen EØS-stat*

Filialer av forsikringsselskap med hovedsete i annen EØS-stat skal årlig rapportere til Kredittilsynet brutto opptjent premie i den norske filialen knyttet til direkte skadeforsikring som omfattes av garantiordningen.

§ 7-2 *Avtale mellom forsikringsselskapenes garantiordning og hjemstatens garantiordning*

Dersom en filial av utenlandsk forsikringsselskap er medlem av en garantiordning i hjemstaten skal forsikringsselskapenes garantiordning søke å inngå en avtale med hjemstatens garantiordning der det blant annet fremgår

- a) hvilke krav som er dekket av henholdsvis den norske garantiordningen og hjemstatens garantiordning,
- b) at garantiordningen sikres informasjon fra hjemstatens garantiordning som er nødvendig for å kunne beregne garantiordningens dekningsforpliktelser i situasjoner der slike forpliktelser utløses,
- c) hvordan ansvaret for dekning av krav fordeles mellom garantiordningene.

§ 7-3 *Avtale mellom Kredittilsynet og hjemstatens myndigheter*

Kredittilsynet skal søke å inngå en avtale med tilsynsmyndigheten i hjemstaten til filialer av utenlandske forsikringsselskaper som sikrer Kredittilsynet den informasjon tilsynet trenger for å ivareta sine funksjoner i tilknytning til forsikringsselskapenes garantiordning, herunder:

- a) opplysninger for å kontrollere filialens rapportering av brutto premieinntekter i Norge knyttet til direkte skadeforsikring som omfattes av garantiordningen,
- b) varsel ved endring eller opphør av medlemskap i hjemstatens garantiordning for EØS-filial som er unntatt fra medlemskap etter § 2-2,
- c) opplysninger om filialens soliditet,
- d) opplysninger om vesentlige negative utviklingstrekk hos filialmedlemmet og/eller dets filial her i riket,
- e) varsel før forsikringsselskapet settes under offentlig administrasjon, tas under konkursbehandling eller lignende,
- f) tilstrekkelige opplysninger til å ivareta sine oppgaver etter § 7-5.

§ 7-4 *Videreformidling av informasjon fra Kredittilsynet til garantiordningen*

Kredittilsynet skal videreformidle den informasjon som garantiordningen måtte ha behov for i forbindelse med filialers medlemskap i garantiordningen, innkalling av kapital og beregning av dekningsforpliktelser. Det forutsettes at Kredittilsynet gjennom sin avtale med tilsynsmyndighetene i filialmedlemmets hjemstat er sikret tilgang til slik informasjon.

§ 7-5 *Kredittilsynets rolle i en administrasjons- eller konkurssituasjon*

I en administrasjons- eller konkurssituasjon skal Kredittilsynet sikre at interessene til forsikringstakerne i filial her i riket blir ivaretatt.

I en administrasjons- eller konkurssituasjon kan filialen her i riket ikke tegne nye eller fornye forsikringer uten Kredittilsynets tillatelse, jfr. banksikringsloven § 4-11 første ledd.

Kredittilsynet skal konsultere hjemlandets tilsynsmyndigheter før Kredittilsynet godkjenner utbetaling til forsikringstakerne i medhold av banksikringsloven § 4-6 første ledd bokstav d).

Kapittel 8 Overgangsbestemmelser

§ 8-1 *Overgangsbestemmelser*

For garantiordningens dekning av forsikringskrav mot forsikringsselskaper som ble satt under offentlig administrasjon før ikrafttreddelsen av banksikringsloven kapittel 2A og denne forskriften gjelder de tidligere regler om hvilke forsikringskrav som dekkes, garantiordningens utbetalinger, hvem som er bidragspliktige og beregningsgrunnlaget for innkalling av kapital.